

# proleter

2

AYDA BİR ÇIKAR

Fiatı : 125 Kuruş

15 ARALIK 1967

yazarları işçi ve köylülerdir



- **Arabamın Adı Proleter** — Proleter Şoföründen Haberler
- **Anayasa neye kapalı?** — Atatürk'ümü Olacaksın?
- **Açık mı kapalı mı?**
- **Kıbrıs Çıkmazı** — Çıkmazın nedenleri — Davanın hal şekli
- **Kıbrıs mı dediniz?**
- **Köylüden politikacılara mektup** — Soruyokda ne geçiyor ele hı?
- **Kurtuluş çaresi**
- **Bari çocuklar mutlu olsun**



# Arabamın Adı Proleter

Yalkın Özerden



Kadıköy Cumhuriyet Savcılığına

Şikâyet eden : Yalkın Özerden.  
Bostancı Eminali Paşa Cad. No. 52.

Sanık : Kadıköy trafik emniyet amirliğinde görevli polis memuru Ali Gürden.

Suç : 1 — Memurluk sıfatını kötüye kullanmak.

2 — Hakaret.

3 — Şahsi hürriyeti tahdit.

4 — Adam dövmek.

Suç tarihi : 7/11/1967.

Suç yeri : Kadıköy meydanındaki trafik noktasının karşısına rastlayan bahçeli kahvehane önü ve trafik emniyet amirliğinin salonu.

Olay : 7/11/1967 günü saat 9 da çalışmak üzere işe çıktım. Saat 9.25 te Kadıköy iskelesinden Pendik'e gitmek üzere hareket ettim. İş bankası önünde iki yolcu durmam için işaret etti. (Orada hiçbir durma yasağı levhası olmadığı halde ve boy, boy hususi otolarda park ettiği halde) sırf trafik memurlarının münibisleri orada durdurmadıklarını, mütemadiyen keyfi ceza yazdıklarını bildiğimden, sağda bulunan sokağa girdim ve gelen yolcuları aldım. Sokaktan çıkıp yoluma devam ettiğimde Ali Gürden isimli yaka numarası bulunmayan polis memuru 50 metre ileride sağa çekip durmamı işaret etti. Sağa çekilip durdum. Memurda arabamın yanına gelerek, açık olan camdan;

Polis memuru — Ver ehliyetini! (Suratına bakmadan hitab ediyor.)

Ben — Buyrun.

Polis memuru — Kırkbeş lira vereceksin.

Ben — Suçum ne? (Kim olursa olsun bana sen diye hitab edene bende sen, bana siz diye hitab edene bende siz derim.)

Polis memuru — Oradan yolcu aldın, görmüyormusun öbür arkadaşların boş gidiyor sen niye alıyorsun.

Ben — Oradan yolcu almak suç olamaz. Orada durup trafiği aksatırsam suçlu olurum, bunu da bildiğim için orada durmayıp sağdaki sokağa girdim ve yolcuyu sokağın içinde aldım.

Polis memuru — Uzatma parayı vermiyorsan, çek git ehliyetini Büro-dan alırsın.

Ben — Ehliyetimi alakoyamazsın ve ben ehliyesiz vasıta kullanmam.

Polis memuru — Yürü başkomserin yanına (Yolcuları indirerek, arabaya bindi) Vasıtama caddede döndürdüm bahçeli kahve önünde duran başkomserin yanına gittik.

Polis memuru — Başkomserim, bu herif ceza vermek istemiyor ve küstahlık ediyor. (Minibüsümün ismi Proleter'i ima ederek) işte o pis herif, iğrenç herif bu.

Başkomser — (Susuyor dinliyor.)

Ben — Pis herifte iğrenç herifte sensin (Polise hitaben)

Polis memuru — Orospu çocuğul (Bağırarak)

Ben — Orospu çocuğu sensin (Bağırarak)

## Teşekkür

D.D.Y. 6. İŞLETME ŞEFLİĞİNE

ADANA

Nizip Bağlıca köyüne tren istasyonu yapıldı. Durak 25 Kasım 1967 tarihinde konmuşur.

Çocuklarımız okula trenle geliyorlar, gidiyorlar. Bizler de faydalanıyoruz.

Köyümüz yanında treni durduranlara teşekkür ederiz.

İ. Aydın  
Üye

A. Yılmaz  
Üye

Nizip Bağlıca Köyü Muhtarı  
Ahmet Deniz

Bundan sonra beni orada toplanan halkın içinden trafik bürosuna götürmek üzere itip, kakkama başladılar. Ben de gitmemek için direndim bu arada beni sekiz sene evvel belediye otobüs şoförlüğünden tanıyan Şadan isimli trafik memuru teskin ederek, omuzumu okşayarak trafik bürosuna götürdü biraz sonrada arabamda kalan bozuk para kutusuyla anahtarları getirip, herşey hallolur ne sinirlenip üzülürsün diyerek ayrıldı. Bir dakika sonra polis memuru Ali Gürden salona girdi ve başladı konuşmağa (Salonda üç polis bir de bayan memur vardı)

Polis memuru — Ulan nedir bu yaptıkların be, nedir bu senden çektiğimiz, nerden geldin Almanya'dan başımıza bela.

Ben — Vatanıma geldim.

Polis memuru — Vatana geldin ha! git Rusya'ya gör bak bu arabanın sahibi olabilir misin?

Ben — (Susuyorum.)

Polis memuru — Bu hürriyet düzeni içinde rahat bahtiyar heriflere.

Ben — (Susuyorum.)

Polis memuru — Ulan sen kimsinki, şofürsün işte var mı ötesi, ki-me güveniyorsun?

Diğer memur — Kime olacak Çetin Altanlara filân güveniyor.

Polis memuru — Bu müslüman memleketinde size göz açtırmıyacağız bunu kafana koy (Ve eline ceza yazmak üzere bir blok alarak masanın başına geçti)

Polis memuru — Peşin otuz liran var mı?

Ben — Peşin de yok sonra da yok.

Oturduğu iskemleden fırlayarak, suratına bir yumruk bacaklarına da bir tekme attı. Diğerleri onu

ttıtlar ben gülmüsedim. Bu sefer masanın üzerinde duran çelik düdüğü alarak kafama vurdu (Durmadanda seni öldürürüm ulan, seni yerim ulan diyerek galiz küfürler savuruyordu.) Ben gülmüsiyordum kafam, sızıyordu diğer memurlar ona mani olmağa çalıştıka o kapığı iskemleyle üzerime gelmeğe uğraşıyordu. Düşen şapkasını alıp başına koydular ve masaya oturtular. Bende, vatan ve milletin çıkarını, kurtuluşunu, istikbalini düşünen bir türk Sosyalisti veya bir türk Proleter'i veya karakollarda nahak yere hakarete uğrayıp dayak yiyen diğer vatandaşlar gibi polis memurunun 30 liralık trafik ceza ihbarnamesini yazmasını bekledim.

## Proleter şoföründen haberler

Minibüsün üstünden proleter kelimesi sökülüyor :

Yalkın Özerden ve eşi Halide Özerden 8 Ağustos 1967 günü sabah kalkıyorlar. Minibüslerinin arka kısmında yapışık plastik proleter kelimesi sökülümüş. Özerden olayı anlatıyor : Arabamızın arkasına yapışık plastik proleter harflerinin söküldüğünü eşimle gördük. Gece sökmüş olacaklar. Biz de başka harflerle proleter kelimesini hazırlayarak arabamızın ön tarafına yapıştırdık. Ben işe çıktım. Kartalda bir polis memuru arabamı durdurttu. Arabamda yolcularım vardı. Polis yolcuları arabadan indirtti. Beni Kartal Emniyet Amirliğine götürdü.

# proleter

# 2

işçi ve köylünün aylık dergisi  
bilimsel topluncu politika izler

Haberleşme adresi :  
P. K. 258 — Adana

15 Aralık 1967

125 Kuruş

Sahibi ve Genel Yayın Müdürü : Necip Akan ★ Bu sayıda sorumlu müdür : Fazilet Dokuyucu ★ Yönetim yeri : Adana, Döşeme Mah. 130. Sok. No. 19/b ★ Dizi ve baskı : İŞ Matbaası - Ankara ★ Abone koşulları : 6 aylık 5 lira ★ Abone bedelinin gönderileceği adres : Adana Merkez Ziraat Bankası Hesap No. 16890 ★ Abone bedelinin yollandığı, haberleşme adresine bildirilmelidir.



# Sabahçı Kahvesi

İşçi Erol Öcal

Her gün, alaca karanlıkta dolup dolup boşanır koca kahve. Gecekondu semtinin kiraathanesi. Yırtık bir gazete kâğıdının içerisinde sarılı poğçelerini bir bardak taze çayla gövdeye indirikten sonra, savrulurlar fırtınayla beraber çamurlu yollara. Memleketin kalkınmasında, sizin alın teriniz temel taşı teşkil edecek.

Evet. Yerden göğe kadar haklı bunu söyleyen.

Genci ihtiyarı, kadını kızı, çoluğu çocuğu.

Bir dilim ekmeğe için, gece demez, gündüz demez, kurulmuş robotlar gibi her gün boğuşurlar fırtınalı, çamurlu bu yollarla...

Yaşantıları iç paralayıcıdır bunların. Sarıdır yüzleri, kansız cansız. Gözlerinde de hiç fer yoktur, donuk donuk bakarlar adama.

Gecekondu yatıp kalktığı yerler. Islak, nemli, rutubet kokulu yerler. Ne elektrik vardır, ne de su. Elektriği işte, çarşıda görürler, suyu da kireçli kuyulardan ahırlar. Vardır sokak başlarında çeşmeler, ama akmaz.

İşte; İstiklâl gazisi Mehmet çavuş girdi içeri fırtınayla beraber. Ocaklığa yakın bir yere oturarak eliyle havada bir çay karıştırdı ve sigarasını tellendirdi. Eski, yakaları lif olmuş paltonunun göğsünde de madalyası parlıyor.

Günde üç paket üçüncü sigarası bitirirdi Mehmet çavuş.

Dermanı kalmamıştı dizlerinin artık. Herkes bilirdi onun yaşantısını. Gözlerine uyku girmedeği geceler, gelir kahvede anlatırdı yaşantısını bizlere. Dört çocuğu vardı. Şimdi biri asker. Belliydi, içi kan ağlıyordu Mehmet çavuşun.

Öndört yaşında ufacak çocuğunun sırtından geçiniyordu beş nüfusu, kızı vardı büyük, yetişkin.

Ama korkuyordu işe göndermekten. Gururuna yediremiyor du kadın parası yemeyi mert gazi.

Sonra, duyuyordu kahvelerde konuşulanları, işe giden kız hakkında. Ustalar, şefler ve hattâ bazı patronların güzelliğine bakarak işe aldıklarını ve onları baştan çıkarttıklarını duyuyordu hep...

Üçyüz lira aylık alıyordu fabrikadan küçük Alisi, tencereleğinde her gün çorba kaynar, arasıra da bayram yapırlardı kuru fasulyeyle bu kahramanın ailesi.

Yüzü sapsarıydı Mehmet çavuşun. Elini cebine attı. Karıştırdı biraz cebi, bir yirmibeşlik çıkarıp masaya koyarak, bastonunu alıp ağır ağır kahveden dışarı çıktı.

Köyündeki üç parça tarlayı satın, burada bir gecekondu almıştı Mehmet çavuş. «Yetmiyordu tarlalar be oğlum» derdi. Beni idare etti besledi ama bu çocukları ne yapardım, yarın bunlara yeter miydi o kırlar, yetmezdi, yetmezdi oğlum yetmezdi derdi hep...



Büyük oğlu asker olmadan evvel geçimi biraz iyiydi gazinin. Eline para geçiyordu biraz.

Ama şimdi, kahvede bir yirmibeşlik verirken eli titriyordu. Hele sigara parası, öldürüyordu onu. Vijdan azabından kurtulmuyordu gazi. Parmak kadar çocuk, elin kapılarında kul, köle oluyordu o parayı kazanmak için.

Evde karısıyla yaptığı kavgalar da cabaydı her gün. Ötüm onun için evlâydı ama, gelmiyordu Azrail, Almıyordu canını bir an evvel de, kurtarmıyordu bu cehennem hayattan onu.

Göğsünde taşıdığı İstiklâl madalyasıyla, her zaman gururla, iftiharla anlatırdı hatıralarını ama, beş dakika geçmeden bugünkü cehennem yaşantısına döner, biraz evvelki canlılığı, gergin adaleleri gevşer, suratı sararır, hafif hafif, titremeğe başlardı her zaman. Ve kalkar giderdi sessiz sedasız...

Sonbahar yerini kışa devretmişti. Yine karanlıkta gelip gidenler, sırtındaki karları silkeleyerek bir iskemleyle çöküp, bir bardak çayla iki poğçesini yiyerek işinin yolunu tutanlar oluyordu ama, Mehmet çavuş küçük Alisini her gün işine kadar götürmüyordu artık. Kavuşmuştu özlediği, her gün istediği ölüme. Odunsuz, kömürsüz gecekonduunda bu dünyaya gözlerini kapamıştı artık.

İstiklâl kahramanı artık yük olmuyordu küçük Alisine. Rahat yatıyordu kara toprakta kendi deyimiyle.

Bu dünyanın yaşamaya değmediğini söylerdi her zaman. Şimdi onun yerine ihtiyar karısı götürüyordu küçük Ali'yi işine. Ve onun gibi kaç kişi karanlıkta uyanıyor, oğlunu, kızını, işine götürüyor, bu karda bu tipide.

Yine sabahçı kahvesi dolup boşanıyor, yine iskelet gibi kadınlar, erkekler gelip geçiyor bu yoldan. Bir dilim ekmeğe için, dişini tırnağına takıp ufacak çocuklar çarpışıyor yaşamak için.

İstiklâl gazisinin her zaman dediği gibi, «Hayat zor. Yaşamaya değmez bu dünya bizler için» derdi.

... Evet. Bizler, biz proleter için hayat zor. Kanunların ve Anayasamızın bize tanıdığı hakları arayıp alabilmemiz için birleşmemiz, T. B. M. M. de kuvvet kazanmamız lazım.

Proleter kendi bilincine varmalı, uyanmalı. Hayatı ve bu dünyayı barış içinde yaşamaya değer bir düzene sokmak. Bizim, PROLETER'in vazifesidir. Uyanalım, ahnterimizin karşılığını almak için birleşelim sosyalist gurupta...





# Anayasa Neye Kapalı ?

Ahmet Köklügiller

Fart furt etmeye, küçük dağları ben yarattım demeye, toplumu davar yerine koyup gütmeye, temelsiz temel atmaya, göz boyamaya, eşya gibi kadın satmaya, el etek öpmeye, kavuk sallamaya, hazıra konmaya, hazine parası ile avrat oymatmaya, gününü gün edip sırt üstü yatmaya, satmaya, bulmaya, beleşe konmaya, çamur buluşturmaya, tertip yapmaya, onun bunun aleyhine kuyu kazmaya, art niyetliği yakınlaşmaya, yabancı devlet bankalarına para aktarmaya, toplumu uyutup avutmaya, deve yapmaya, iç etmeye, üstüne oturmaya, cebe indirmeye, sırta bindirmeye, hak yemeye, ağzından lokma kapmaya, soyup soğana çevirmeye, karanlıkta iş çevirmeye, yol kesmeye, aba altından deynek göstermeye, göz dağı ile devlet yönetmeye, dağa adam kaldırmaya, sureti haktan görülmeye, tavşana kaç taziya tut demeye, hastane kapılarında sürünmeye, yüze gülmeye, iki yüzlü olmaya, ağız değiştirmeye, öperken ısırma, lüpe konmaya, çöplenmeye, ziftlenmeye, bulanık suda balık avlamaya, bugün git yarın gel demeye, suyun başını tutmaya, halka giden arkları kurutmaya, külâh kapmaya, avuç açmaya, dara düşmeye, düşürmeye, dilenmeye, ayak kaydırmaya, ayak altına karpuz kabuğu koymaya, kuru tahtada yatmaya, meteliğe kurşun atmaya, dirsek çevirmeye, ağaç devirmeye, doğru oturup eğri konuşmaya, beş kuruşa alıp yüz kuruşa satmaya, haramzâdelik etmeye, ortalığı haraca kesmeye, akıntıya kürek çekmeye, havanda su dövmeye, olmayacak duaya amin demeye, rüzgâra pala sallamaya, ipe un sermeye, hık mık etmeye, kırk dereden su getirmeye, bahane uydurmaya, ensede boza pişirmeye, cart surla kafa şişirmeye, her mahallede bir milyoner yetiştirmeye... kapalı.

Goygoyculuğa, oy oyculuğa, komisyuncululuğa, ortaklığa, marabacılığa, yanaşmacılığa, yarıcılığa, rüşvetciliğe, ümmetciliğe, zimmetçiliğe, uyduruculuğa, sömürgeçiliğe, aracılığa, tefeciliğe, kapkaççılığa, avantacıluğa, küfürcülüğe, yalancılığa, metelikçiliğe, gericiliğe, vurgun-

culuğa, nurculuğa, üç kağıtçılığa, üfürükçülüğe, muskacılığa, aldatmacılığa, talancılığa, soygunculuğa, kapalı...

Salaklığa, asalaklığa, kırpaklığa, kaypaklığa, dalkavukluğa, donkişotluğa, arpalığa, zirbuluğa, meddahlığa, gizli pazarlığa, şeytanlığa, zorbalığa, yoksulluğa, haydutluğa, şirretliğe, hainliğe, çakallığa, fitneliğe, partizanlığa, kalpazanlığa, lâfazanlığa, beyliğe, şeyhliğe, derebeyliğe... kapalı.

Kurnazlığa, cambazlığa, susuzluğa, yolsuzluğa, okulsuzluğa, eğitimsizliğe, yönetsizliğe, çaresizliğe, emeksizliğe, yemeksizliğe, topaksızlığa, kanunsuzluğa, adaletsizliğe, hürriyetsizliğe, beceriksizliğe, yeteneksizliğe, basiretsizliğe, olanaksızlığa, dayanaksızlığa, mutsuzluğa, umutsuzluğa, işsizliğe, evsizliğe, hırsızlığa, arsızlığa, namussuzluğa, erdemsizliğe, yönetsizliğe, akılsızlığa, düşünsüzlüğe, düzensizliğe, bilimsizliğe, kitapsızlığa, kafasızlığa, bilgisizliğe, milliyetsizliğe, papazlığa, yobazlığa, haksızlığa...

Şeriatçılığa, aşiretçiliğe, sultanlığa, diktacılığa, zümreciliğe, bölgeciliğe.

Nerden gelirse gelsin, her türlü EMPERYALİZM'e; kökü dışarda yeşil dolarlı KAPITALİZM'e; kara gömleklili FAŞİZM'e; eli sopalı MİLİTARİZM'e...

Pirenin deveyi gütmesine, insanın insanı yutmasına... Ayağı ilkçağda dolaşan cüceye, sabahı olmayan geceye...

Atatürk, devrim, yurt ve halk düşmanlığına, Abdulhamit ve Vahdettin hayranlığına... kapalı!

**"İDARECİLER  
TEDBİRLİ  
TÜCCAR GİBİ  
DAVRANMALI,,**

Başbakan,



- TÜCCAR GİBİ.

## Severek Öperim Nasırlı Eli

Dünya mı karanlık gözler mi görmez  
Tutup cehaleti öldürmedik  
Menfaatle çıkar girdi araya  
Milletin yüzünü güldürmedik

Severek öperim nasırlı eli  
İster akıllı de, istersen dolı  
Çok çalıştık bir karınca mısali  
Devenin avurdun dolduramadık

Atomu, mayını, rampa, füzesi  
Haykırp yıkmak Türklüğün sesi  
Esas gayem uyarımdır herkesi  
Durumu körlere bildiremedik

Dertli Çırakman'ım çek çektim çile  
Ata'nın izinde lâiklik ile  
Yaralar azmadan ilâci kele  
Bir tabip eliyle çaldıramadık

halk ozanı Hüseyin Çırakman

## Atatürk mü olacaksın ?

İşçi Ali Kaya (Korsan)

Yedinci ayın ondokuzunda Bossa fabrikasından çıkarıldım. Çıkarılmamın nedeni sendikacı faaliyetlerde bulunmak. Aynı fabrikada çalışırken bundan önce de çıkarılmıştım. Şimdi ikinci kez çıkarılıyorum.

Beş çocuğum var. Gardaşımın öksüzü var yanımda. Sekiz nüfusa bakıyorum. Adanada iş vermiyorlar bana. Vaziyet çok kötü.

İlk işten çıkarıldığımda arkadaşlar işverene rica ettiler ki Alinin çocukları var mağdur olmasın gerisin geriye Aliny işe alın. İşveren beni çağırttı. İçerde Hacı Sabancı, Şevket Sabancı vardı. Hacı Sabancı oturuyordu. Şevket Sabancı ayakta duruyordu. Hacı Sabancı bak Ali alem nasıl çalışıyorsa sen de öyle çalış. Sen çalışkan çocuksun. Randımanından memnunuz. Bak herkes işinde gücünde. Sen de alem gibi çalış. Atatürk mü olacaksın. Bu öğütlerle beni tekrar işe aldılar.

İşimde çalışmaya başladım. Sendika bana görev verdi. Hem sendikada çalışıyor, hem işimde çalışıyordum.

İşçilere amansız baskı yapıyordu. Tüm işçiler benim gibi sömürülüyordu. Sendika ise buna seyirci kalyordu. Sendika Türk-İş'e bağlıydı. İşverenle ahenkli bir eylem içindeydi.

Üretimi yapan biz işçilerdik. Bina ve makinenin mülkiyeti işverenind. Biz tarlalardan gelen



pamuğu çırçırdayıp preseliyoruz. Bu pamuğu iplikhanede iplik olarak eğiriyoruz. Sonra o iplikleri dokuyor, onu boyayıp kumaş haline getiriyorduk. Bunun içinden bize geçecek bir ücret ödüyorduk. Dokuyup kumaş haline getirdiğimiz mamulün bedeli tamamen işverene kalyordu.

Mamulü biz üretiyoruz ürettiğimiz mamulün bedelinin büyük payı işverene kalyordu. Biz içinden geçecek bir para alıyorduk.

Benim sendikacılık anlayışım böyleydi. Türk-İş'in sendikacılık anlayışı işçiyi işverene sömürmekte. Bunun için sendikadaki görevi bıraktım. Görevden ayrılır ayrılmaz işveren hemen beni işten çıkardı.

Şimdi işsizim. Boş geziyorum. Ama mücadelemi bırakmıyacağım. Bizim hiç korkumuz yok. Biz ayağımızı uzattığımız zaman ayağımız minderin yırtığına takılıyor. Kuş tüyünde yatmıyoruz. Mücadelemlerimiz işverene, hem Türk-İş'e karşı sürdüreceğiz.

## TÜRLÜ ÇEŞİTLİ

Alemin fezağa gitme çağında  
BİR devre ulaştık türlü çeşitli  
Ortamın solunda onun sağında  
Partiler türedi türlü çeşitli

Çin atom patlatır uyur araplar  
Dostu düşman gibi soyar abhaplar  
Dünyada bin çeşit döner dolaplar  
Yardımlar yapıldı türlü çeşitli

Doğuda eşkıya ferman istiyor  
Zam geldi dizimiz derman istiyor  
Kimi plân, kimi pılav istiyor  
Kazanlar kaynıyor türlü çeşitli

Mecliste sosyalist onbeş mebus var  
Bu bir büyük gerçek olur mu inkâr  
Anayasa sola kapalıdır der  
Söylevler türedi türlü çeşitli

Mecliste mebusa mebus saldırır  
Kimli yan köşede cebin doldurur  
Zorbalar sokakta adam kaldırırlar  
Suçlu serbest gezer türlü çeşitli

Dayılar türedi gangester tipi  
Düşün, kim elinde tutar bu ipli  
Nureci, süleymancı, masonluk gibi  
Tarikat türedi türlü çeşitli

Maksudi derindir kazılan kuyu  
Kimlere akıyor petrolün suyu  
Yüzde altmışbeş Johnson'un payı  
Gizli anlaşmalar türlü çeşitli

Âşık Maksudi Osman Dağlı



# İşçiler ve köylüler yarattıkları değerini karşılığını alacaklar

Necip Akan

Üretim var, ilişkileri var. Proleter var, feodal toprak ağası, ya da komprador burjuvazi var.

Bir yanda ağhyan, diğer yanda gülen... Biri üretimi meydana getiren toplumun en büyük bölümü, beriki üretime en küçük bir katkı olmaktan küçük bir bölümü.

Bir küçük bölüm ki yan gelip yatar. Gereğinden fazlasını boğazına dek tıkanmak ve boşaltmak uğruna soygunlar düzenler. Aç gözlü ve löpçüdür. Evrensel dış çetelere yataklık edip siyasal gücü elinde tutar. Koyduğu korkunç yasalarla halkın büyük çoğunluğu olan işçiler ve köylülere kan kusturur.

İşçiler ve köylülerin meydana getirdiği servetler büyük büyük komisyon karşılığı dış çetelere peşkes çekilmekte. Mal ve mülk edinme hakları kısıtlı. Yarın işe gelebilecek kimselerin karnı tok, sırtı pek değil. Ülke kan ağlamakta. Sanki kırbaç ve zencir şakırtısı var ortada. Ağzları bıçak açmıyor. Suskunluğu bozacak her avaz boğazlarda düğümlenmekte.

Bütün bunların kanıtı sonuçları da kendini göstermektedir.

Anayasa emekçi fakir halka sosyal haklar, feodal artığı toprak ağası ve komprador burjuvaziye mali haklar tanımaktadır. Anayasada biri sosyal, diğeri mali haklarla korunurken işçiler ve köylülere öncelik tanınmaktadır.

Eylemde, mali yardım denilene bankaların kapısı ardına dek açılmakta, sosyal yardım tanınmanın hakları bir ayrıcalıkla geçirilmekte. Çünkü yönetim derebey artığı toprak ağalarının, komprador burjuvazinin elinde. Bunlar, ortak bir eylemle, ülkenin fakirliğini bayrak yapıp Anayasa düşmanlığı yaratma çabasında. Anayasada yazılan «sosyal amaçlara ulaşma ödevleri mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getirilir» hükmüne sarılmaktadır.

İşçiler ve köylüler sömürülecek. Zengin sınıf meydana gelecek. Fabrikalar açılacak. İşsizlik önleneyecek.

Bunlardan sonradır ki işçiler ve köylülerin ödenmeyen ücretlerinden meydana gelecek bir burjuva sınıfı Anayasada yazılı sorumluluğu üzerine alacak.

Hükümet bütçesi denen şey onüç, ya da onbeş milyar lira arasıdır. Bunun bilmem ne kadarı savunma masrafı. Kalanı memur maaşlarını zoru zoruna karşılıyor.

Bu böyle olunca umutlar doğacak burjuva sınıfına kalıyor. Nasıl doğacak bu sınıf? İşçi ve köylüleri sömürerek.

Köylüler tarlalarda çalışacak, mahsul derebey artığı toprak ağasına devir olacak. İşçiler fabrikalarda çalışacak, ürettiği şeyler komprador burjuvaziye kalacak.

Bu devrolan ve aktarılan şeyler paraya dönüşüpçinden işçiler

ve köylülere yarın işe gelebilecek kadarını ödenecek. Bu para onlara ölmemesi, yarın işe gelebilmesi için verilecek. Ödenmeyen kısmı servet olarak derebey artığı toprak ağasına, komprador burjuva sınıfına kalacak.

Şimdiki yönetim bunun çok gerilerinde. Ülkesinin snai kalkınmasını düzenleyecek nitelikte milli bir burjuva sınıfını da yetiştiremeyecektir. Komprador burjuvazi sürgit dış sermayeye yataklık edecek, onun emrinden çıkamayacaktır. Çünkü payını emperyalizmden almaktadır. Batılı burjuva hayranıdır. Onun yaşamına sürekli bir özlem duyar. Tapınır onun yaşamına. Onunla viski içebilmek uğruna yüzlerce yurttaşını yoksulluğa mahkûm edebilir. Konunun her zaman kendisi olduğunu düşünür. Görüş ufkunda gerçekte bunu gerektirmektedir. Bencil, açgözlü ve zalimdir. Zenginliğini emperyalizme borçlu olduğu ona dış sermaye çevrelerine sık sık hatırlatılır. O da bu çizgiden çıkmaz hiç bir süre.

Karanlıkların sömürücüsü feodal artığı komprador burjuvazi ülkede gericiliği temsil etmektedir. İşçi mahallelerine vakıf gibi kurumları sıkıştırarak camiler yapılmasını sağlar. Bu yetmiyor gibi işyerlerine camiler yaptırır. Amacına uygun beslediği din adamları yoluyla işçilerin dikkatini ahret masallarına yöneltir. Vazırlarla fakirliğin bir erdem olduğu işçilere inandırılmaya çalışılır.

İşçiler ve köylülerin uyanmasını engellemek için yalnız din adamı beslemekle kalmaz. Millî eğitimden de öğretmenler seçip besler. Bu yolla işçi ve köylülerin sınıf bilincini körletip yok etmeye çalışır.

Sarı sendikacılığın gelişmesi için iç ve dış yardımlar sağlar. Sözde sendika liderleri yetişir. Bunların altlarına birer otomobil verir. Bol ücret ve sık sık dış seyahatler gibi olanaklar sağlar bunlara. İşletme içinde törer ve baskı hareketleri böylece sahneye konmuş olur.

Genel seçimlerde amaçlarına uygun siyasal partilerin parti ve seçim masraflarını bunlar finanse eder. Pazarlık usulüyle bir numaradan dört numaraya dek liste başlarını satın alarak oralara kendi çocuklarını, ya da temsilcilerini yerleştirirler. Bunun hükümeti kendi tekeline almak için yaparlar. Genel seçimlerde eylemlerinden biri de sandık mahallerinin köşe başlarını tutmaktır. Eli bıçaklı, beli tabancalı katiller kiralyarak seçmenlerin hangi partilere oy verdiklerini kontrol ettirirler.

Seçimden sonra kendi politik örgütüne oy veren işçilere ağır cezalar seçilir. İşçiler fabrikalardan, köylüler tarlalardan kovulur. Bunlara iş verilmemesi için ülkenin dört bir yanına tamimler, mesajlar yağdırılır. Komünist damgası vur-



durtulup soyularak ve dövürülerek işsizliğe ve açığa mahkûm edilir.

Derebey artığı komprador burjuvazi demek, birlik adı altında çok taraflı örgütler kurdurtmuştur. Bunların emperyalist güçlerle ortak eylemleri var. Amaçlarından yana sömürü düzeninin sürdürülmesine karşı olan her hareketi ajanlarla tesbit ettirmektedirler. Tüm demokratik güçlere yapılan saldırılar ve vurulan darbeler bu kanaldan yürütülmektedir.

Bu tedbirler sömürge aleti, çirkin bir eşkıyalık düzenidir. Yalnız işçiler ve köylüleri soymak için kurulan tuzaklar gerekli kurumlar olarak gene işçiler ve köylülere yutturulmuştu. Yapılan her kötülüğe yasa hüviyeti veriliyor. Her kötülük bu hüviyetle yürütülüyor. Kötülüğe alet yasaların yapımcıları ve tuzakların tertipçileri olan küçük bir azınlık üretici güçlere olduğu kadar ülke çıkarları karşısında da çelişik bir duruma düşmüşlerdir.

İşçiler ve köylüler burjuva düzeninin kendi yaşantılarına aykırı düşüğü yoldan ortak bir görüşün bilincine vardıkları zaman uygulanan tertip ve yasaları düzeni ayakta tutan direkler olarak görecektir. Uyanmış olanlar bunu görüyor. Uyananlar da görecektir.

İşçiler ve köylüler direkleri çekme döneminde.

Derebey artığı toprak ağaları ve komprador burjuvazi, işçiler ve köylüler şimdiye dek bir arada yaşamışlardır. Belli koşullar nedeniyle yanyana yaşayan bu sınıflar bugün karşı karşıya gelmişlerdir. Çelişik halindeler. Bir avuç azınlık var : sö-

mürüyor. İşçiler ve köylüler var : sömürülüyor. Biri yan gelip yatar, beriki üretimi meydana getiriyor. Bir yanda aç, bir yanda tok. Çelişik halindeler. İki karşı sınıf.

Feodal toprak ağalığı ve komprador burjuvazi bugün yönetici durumunda. İşçiler ve köylüler yönetilen durumda. Çelişikler nedeniyle burjuvazi yönetici durumunu kaybedecek, yönetilen işçiler ve köylüler yönetilen durumda yöneten duruma geçecek.

Bu Türkiye'de böyle olacaktır.

Çağımızda toprak ağalığı tarihe karışmıştır. Böylesi bir sınıf orta çağda vardı. Ülkemizde de toprak ağalığı fonksiyonunu yitirmiştir. Silinip yok olacak. Bu bir zorunluktur.

Bu ulus kurtuluş savaşı vermiştir. Emperyalizmin kovulmuş, yerli hainler sınır dışı edilmiştir.

Bugün emperyalizm yeniden gelmiş, kendisine yerli hainler bulmuş olabilir. Bunun yeniden sahneye konmasının hiç önemi yok. Komprador burjuvazi Afrika'da barınmamış. Mustafa Kemal Türkiye'sinde hiç barınmayacak. Bunun örneği var : kurtuluş savaşı.

Bu dönemde işçiler ve köylülere büyük sorumluluklar düşüyor. Bir an önce sorumluluklarını alıp yönetici durumuna geçmeleri. Bunun koşulu sosyalist örgüt içinde olmaktır. Sosyalist örgüt içinde olmayan yönetilen durumda yöneten durumuna geçilemez. İşçiler ve köylüler yaşantılarına aykırı olan düzeni sosyalist örgüt içinde değiştirebilirler. Fabrikaların ve tarlaların sorumluluğu olmanın koşulu sosyalist örgüt içinde birleşmektir. Bu örgüt, Türkiye İşçi Partisidir.





## Sunay'a cevap

### Anayasa Sosyalizme Açıktır

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a aşağıdaki cevabı vermiştir.

Anayasamız sosyalizme açıktır: Anayasa uzmanlarının görüşü budur. Anayasa Mahkemesi 141 ve 142. maddeleri münasebetiyle verdiği karar ve başta Yargıtay olmak üzere mahkemelerimizin tahkikatı da aynı doğrultudadır.

Siyasi partiler Sayın Sunay'ın temsil ettiği yer Türkiye Cumhuriyeti'nin vazgeçilmez unsurlarıdır. Türkiye İşçi Partisi kanunlarımıza göre kurulmuş ve Anayasa teminatı altında faaliyet gösteren bir partidir. Bundan dolayı Sayın Cumhurbaşkanı'nın her şeyden önce her hangi bir siyasi partiden ve bu arada halkın olaylarıyla Meclise giren ve Mecliste grubu kurulan T.I.P. den bahsederken tarafsız ve saygılı olması ve yetkilerini aşarak işgal ettiği makamın yüceliğini gölgeleyecek konuşmalardan titizlikle sakınması gerekir.

#### T.I.P. MİLLETVEKİLİ BEHİCE BORAN «ANAYASA KAPITALİZME KARŞI» DEDİ

Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Behice Boran Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın İngiltere gezisinde «Anayasa sosyalizme kapalıdır» şeklindeki sözlerine değinmiş ve şunları söylemiştir.

«Anayasanın sarıh olarak kapitaliste karşı olduğu ve sosyalizme doğru bir rota çizdiği açıktır.»

#### T.I.P. MİLLETVEKİLİ ÇETİN ALTAN DÜZEN ÜSTÜNE AÇIKLAMA YAPTI

Devlet Başkanı Seyfi Öztürk'e cevap veren Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Çetin Altan: «Bu düzeni değiştireceğiz derken, ağalık düzenini kastediyoruz. Bu düzeni değiştirmeyeceğiz diyenlere soruyoruz: Ağalarla ortak mısınız?» demiştir.

## Anayasa Sosyalizme Kapalı mı

Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay Londra'da Anayasanın sosyalizme kapalı olduğunu bildirmiştir. Akşam'ın bildirdiğine göre Cumhurbaşkanı'nın Ali Sirtma'nla konuşması şöyledir:

**Soru:** Anayasamız sosyalizme açık mı, kapalı mı?

**Cevap:** Türkiye Cumhuriyeti Anayasası sosyalizme kapalıdır.

Anayasada sosyalist kelimesi yoktur. Sosyal kelimesi vardır; fakat bu sosyalizm değildir, yani sosyalizmi ifade etmez.

**Soru:** Peki Mecliste Türkiye İşçi Partisi var. Biliyorsunuz bu parti sosyalist ilkeleri savunduğunu açıkça belirtiyor. Buna ne dersiniz?

**Cevap:** Adamlar girmişler Meclise, ne yapalım, atalım mı yani?

**Soru:** Anayasa sosyalizme kapalı olunca Mecliste sosyalist bir partinin bulunması rejimi Anayasa dışına düşürmüştü mü?

**Cevap:** Şimdilik, şimdilik bu meseleyi karıştırmayalım.

**Soru:** Bunu yazıyorum.

**Cevap:** Sil, sil bu sözleri.

**Cevap:** Demokratik sosyalizm için ne diyorsunuz?

**Cevap:** Benim bildiğim üç çeşit rejim vardır. Demokrasî, sosyalizm ve komünizm. Demokratik sosyalizm işi yumuşatmak için uydurulmuş yok öyle şey, aklım ermez.

## Anayasa Sosyalizme Açık mı

Kültür Devrimi Seminerinde Anayasamızın sosyalizme kapalı olup olmadığı tartışılmıştır. Bu konuda Prof. Hüseyin Naili Kubalı şunları söylemiştir:

«Atatürk sevgisi, halk sevgisi ilham eden halk demokrasisi anlayışına bağlı olan Atatürk devrimleri sola ve daha doğrusu demokratik sosyalizme açıktır. Atatürk devrimleri ve onun devamı 27 Mayıs Devrimi ile bugünkü Anayasamızın da, bazı iddialar hilafına, aynı karakterdeki demokratik sola açık bulunduğu tereddüt ve münakaşa götürmez. Aksini iddia etmek Atatürk'ü, 27 Mayıs Devrimi ve Anayasamızın batılı anlamdaki demokratik hüviyetini bilmemek veya bilerek inkâr etmek olur.»

## Bu baylar ne derse desin düzen mutlaka değişecek

Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ün «düzen değişmeyecektir» şeklindeki demecine Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar cevap vermiştir.

«Halkın, kendisini soyup sömüren bir düzeni geleneklerine, geleneklerine ve çıkarlarına uygun bir düzenmiş gibi göstermek için oy avcılığı peşinde olmak gerekir. Tekrar ederim ki, bu baylar ne derlerse desinler, bu düzeni değiştirecektir. Düzen değişmeyecektir diye haykırmaları, düzenin mutlaka değişeceği ni bildikleri içindir.

Aybar, milli mücadelenin iç sö-

mürülere karşı da yürütülmesi gerektiğini açıklarak, bu mücadelenin aynı zamanda sosyalizm içinde yapılacağını, Amerikan emperyalizminden kurtulmak için atılacak ilk adımın NATO'dan ayrılmak olduğunu ileri sürmüştür. Aybar NATO hakkında şunları söylemiştir: NATO 4 Nisan 1969 da sona erecektir. Üye devletler 4 Nisan 1968'e kadar fesih ihbarında bulunmazlarsa kendiliğinden on yıl daha uzayacaktır. Üstelik eğer NATO, politik bir ittifak haline de getirilirse, hem askeri hem politik yönden Amerikan hegemonyası altına girmiş olacaktır.

## Ellerinize ve Yalana Dair

Bütün taşlar gibi vakarlı,  
Hapiste söylenen bütün türküler gibi kederti,  
Bütün yük hayvanları gibi battal, ağır,  
Ve aç çocukların dargın yüzlerine benzeyen elleriniz.  
Arılar gibi, hünerli, hafif,  
Sütlü memeler gibi yüklü,  
Tabiat gibi cesur,  
Ve dost yumuşaklıklarını haşın derilerinin altında gizliyen elleriniz.  
Bu dünya öküzün boynuzunda değil,  
Bu dünya ellerinizin üstünde duruyor.  
Ve insanlar, ah benim insanlarımız,  
Yalana besliyorlar sizi,  
Halbuki açsınız,  
Etle ekmekle beslenmeye muhtaçsınız.  
Ve beyaz bir sofrada bir kere bile yemek yemeden doğayasa,  
Göçüp giderseniz bu her dah meyva dolu dünyada.  
İnsanlar, ah benim insanlarımız!  
Hele Asya'dakiler, Afrika'dakiler,  
Yakın Doğu, Orta Doğu, Pasifik Adaları,  
Ve benim memleketlerimiz;  
Yani bütün insanların yüzde yetmişinden çoğu;  
Elleriniz gibi ihtiyar ve dağınız,  
Elleriniz gibi meraklı, hayran ve gençsiniz.  
İnsanlar, ah benim insanlarımız,  
Avrupalı, Amerikalı benim.  
Cesur, atak ve unutkanın ellerin gibi,  
Ellerin gibi tez kandırılır, kolay aldatılırsın.  
İnsanlar, ah benim insanlarımız!  
Antenler yalan söylüyorsa eğer,  
Yalan söylüyorsa rotatifler,  
Kitaplar eğer yalan söylüyorsa,  
Duvarda afiş, sütunda ilan yalan söylüyorsa eğer,  
Beyaz perde de yalan söylüyorsa çıplak baldırları kızların.  
Rüya yalan söylüyorsa,  
Ninni yalan söylüyorsa,  
Meyhanede keman çalan yalan söylüyorsa eğer,  
Yalan söylüyorsa umutsuz günlerin gecelerinde ay ışığı.  
Eğer söz yalan söylüyorsa,  
Eğer renk yalan söylüyorsa,  
Eğer ses yalan söylüyorsa,  
Ellerinizden geçen ve ellerinizden başka herşey, herkes yalan söylüyorsa eğer,  
Elleriniz balçık gibi itaatli,  
Elleriniz karanlık gibi kör,  
Elleriniz çoban köpekleri gibi aptal olsun,  
EKeriniz isyan etmesin diyedir.  
Ve zaten az misafir kaldığımız,  
Bu ölümlü, bu yaşanması dünyada,  
Bu bezirgan saltanatı, bu zulüm bitmesin diyedir.



# proleter mektupları

## Emeğimle Yaşıyorum

Kitapçı M. Sükrü Yıldızdoğdu Dergi hepimizin dergisidir. Kendim Bartın'da bir dükkân-dayım. Ticaretle yaşıyorum. İşçilikten yettim. Dört yıl ilçemizde yayınlanan Hür Bartın gazetesinde çalıştım. Alilemin servetine bakmadan hamallık yaptım. Amacım gerçekçi yön-

den kendimi yettirmektir. Fotoğrafçılık yaptım. Garsonluk vesaire gibi işlerde bulundum. Muavinlik yaptım. Ve şimdi kendimi gerçekçi olarak yettirdiğime inanıyorum.

Bayilik alabilmemin kabulu-nü rica ederim.

## Proleter Kardeşler

dişçi kalfası Yaşar Dirgen

Proleter kardeşler,

Bugüne kadar çektiğiniz kendi temsilimizi seçememişizden. Dedemiz işçi, babamız işçi bizler işçi, çocuklarımız işçi, işçinin hanımı, senin oğlun çok kabiliyetli ama onun kabiliyeti değerlendirilmiyor. En çok çalışan sen en nihayet bu geçekonda o da arsa parası vermeden gaz tenekesinden. Böyle yaşamak insanca değildir. İşte buna çare arayacaksınız. Mecburdu İstiklâl Harbinden evvelki hükümetler ve halkı o günkü devlet yönetimine kimse lâf söylemez ve bu çıkarıcı sarayına girenler de kapıku damatlar. Netice üç taraftan düşman işgali. Halkın millî ruhu bulması. Şahlanış, zafer. Zafer serhoşluğu tekrar temsilciler halktan habersiz harp vurguncuları. Millî ruhun dize getirdikleri sonunda tekrar temsil etme ünvanları bunları aldı. 27 Mayıs'a kadar devam etmiş babası ceza, oğlu temsilci bu kişinin mücadelesi babasının intikamını alması olacaktır bu bir gerçektir inkâr kabul etmez gene insanlar bunu böyle bilirler. Düşünün bir defa siz hapisiniz hem de eski yaşadığınız hayat kiral hayatı zindanı nasıl edeyim ki kurtulayım. Bir partinin merkezi Ankara'da hareket noktası Kayseri olursa onlar ne pahasına olursa olsun oradan çıkmayı düşündür yasalara çalışmaz hale getirir bu böyle devam etmez. Kardeşlerim vurguncu, gaddar, zalim, aşâlık olur. Onun için bunların bu pervasızlıkları bitsin, bitirelim. Kendimiz gidelim meclisimiz kendimize rey verelim çilemizi bitirelim.

## Üretim Araçları!

Ülkemizde toprak üretim aracı. Su da değil amma gerçek. Köylü ve işçi arkadaş üretim araçları kimin elinde diye düşünmeğe başlasa. Derginin konuyu işlesin. Üretim araçları ne demek? Bu araçlar kimin elinde? İşçinin köylünün elinde olursa ne olur? Öğrenelim bilelim bunu. Yahu hep duyuyoruz. derginizde bu sözü söyleyip duruyor. Bu ne demek. Ne bu, nedir bu?

Cem Reş

— Hasan emmi...

— Buyur Şeref emmi...

— Gardaşcağım yanına buyuramaz mısın? Sahan bişey anladım. Sabahtan beri düşünüyom düşünüyom bir sonuca varamıyom.

— Hayrola neymiş mesele?

— Gardaşım bildiğin gibi dün gasabadaydım. Orada ona «gomonist» denen gececek, gözleri ışıl ışıl yanan bir kişi etrafında 10-15 kişi toplanmış konuşuyordu. Açıldıkça açıyordu. Bende kulak misafiri oldum. Kendimi onun anlattıklarından şimdiye kadar kurtaramadım. Kurtaracağım galiba.. Çünkü öyle haki şey ler söylüyorduk ki...

— Senin aklına şaşayım Şeref gomonistin lafında kulak verilir mi? O kâfir, dinsiz, imansızların...

— Seni menederim böyle söylemektin.. Hasan emmi bir dakikacık müsaade etde sana anladayım.

Kardeşler, 900 yıldan beri Anadolu'da yaşıyoruz. Öyle diyor tarihçiler... Şanlı şerefle atlarımızı Avrupalara, Asyalara, Afrikalara sürmüşüz. Titretmişiz.. ölmüşüz... öldürtmüşüz... Hiç düşündünüz mü kim için...

Ölerek, öldürterek kazandığımız zaferlerden Padişah ve onun dalkavukları yarar sağlamış. Onlar yedikçe yemişler.. Bir zaman gelmişki artmış gavra vermişler. Biz ise «aynı hamam, aynı tas» kabilinden hiç değişmemişiz. Aksine daha kötü duruma düşmüşüz. Yani uzun sözün kısası bunca yüzyıldır padişah ve etrafındaki iyici takımına para ve toprak, bizlere ise ölü olarak yaşamak düşmüş. Bunu da ağdali bir dille «kader ilahi» demişler..

Aktaş köyünü size örnek veriyim. Kaç yüzyıldır ağannın boyunduruğu altındadır. Köylüler 7 sülâleden hep topraksız. Fakat Mahmut Ağa 7 sülâleden beri hep ağa. Padişah, Mahmut Ağannın bilmem kaçınca babası savaşta yararlılık göstermişse köyü, köylülerle birlikte onlara armağan etmiş. Yani Köleler gibi. L sülâleden beri hep aynı köylülerin hali. Fakat ağannın durumu daha iyiye gidiyor, avrupalarda oku-

## ÇAĞRI

Sanatçılar,  
Bilim adamları,  
Teknisyenler,  
Köylüler ve işçilerin emrinde.  
İşçi ve köylü arkadaş,  
Yazılarımı yolla,  
İşçi ve köylü arkadaşım da yazılarımı yolla.  
Sanatçılar, bilim adamları, teknisyenler  
İşçi ve köylü arkadaşım yazı yolla.

Proleter

## PROLETER GARDAŞLIK

yor, eğleniyor, mebus oluyor, krediye ceblerine indiriyorlar, Aktaşlının mahsulünü elinden alıyorlar...

Aktaş köylüsü 500 nüfus. Hepsi sefil.. Mahmut Ağa 7 kişilik ailesiyeli elini soğuk sudan sıcak suya konurmadan İstanbul'da gül gibi yaşıyor.

Bu neden böyle olur?

Aktaş köylüsü çalışmasın diyor. Mahmut Ağa da bu hayati yaşıyabilir mi? İmkânı mı var!

Demek köylü çalışmazsa ağa yaşıyamaz. Bundan ötürü öyle bir düzen olmalı ki köylünün başında buyruk olmasın, kendine çalışsın, kendisi yesin, kendisi yaşasın, çocuğu ile çocuğuyula, geleceğiyle...

Yine Aktaş köylüsünü ele alalım, Aktaş köyünde neden okul yok? Çünkü okul açılırsa Aktaşlının gözleri açılır. Hakkına sahip çıkar. Ağayı dinlemez, memura rüşvet ver-

mez, jandarmadan kaçacak delik aramaz. Korkmaz... Korkutur...

Aktaş bir yana itelim de Türkiye'nin 40.000 köyü aynı durumda. İnsanca yaşama yoktur böyle yerlerde.. Ancak azınlık bir zengin gurubu insana yararlı bir şekilde yaşar. Diğerleri koyun örneği.. Sağır. Gündüzleri bir şey yapmanın uğraşısı, sonra elinden almış... Ölü yaşar, kimsenin haberi olmaz.

—, Ya Hasan emmi hep bunları anlattı durmadan. Hakkı di mi?

— Ulan Şeref «gomonist» mi diyorlar? Vay... Böyle ha... Bu köylünün tam gardaşdır. Hakk çok haklı.. Biz köylüler gibi durmadan sağlıyor, kazanıyor. Bundan böyle ben sen o gardaş birlik di mi? Ver elini öyleyse mutlu yarınlar bizim ve çocuklarımızdır..

## Köylüden Politikacılara Mektup

«köylü gardaş reyini vtr» diyunuz viriyok da ne geçiyor ele hi?  
«hak yimeyz gel hesap sor» diyunuz soruyok da ne geçiyor ele hi?

seçimlerde gavil gardaş oluyor geçimlerde ekmeği zor buluyok diyunuz ki «dur halini biliyok» duruyok da ne geçiyor ele hi?

akşam sabah siz sabanın ardında sabah akşam siz koltuğum derinde «git» diyunuz «iş var elin yurdunda» varıyok da ne geçiyor ele hi?

sizin takımlarda zevk goyu goyu köylülerde frezilik diz boyu ayağa dişiyok hep emmi dayı eriyok da ne geçiyor ele hi?

iş dişiyö bulamıyok amiri bozık çakyoken davannı tamiri köylü işçi üç beşilen memuru görüyok da ne geçiyor ele hi?  
didiniyok hakkımızı yiyunuz biz pambuklu siz yunludan giyunuz «yaranza hürriyet sar» diyunuz sarıyok da ne geçiyor ele hi?

Nevzat Dağlı



## Kıbrıs Çıkmazının Nedenleri

Saz Ustası Hasan Sarıaslan

Çağlarca birlikte yaşamış olan Kıbrıslı Türk ve Rum halkları emperyalistlerin çıkarları uğruna çeşitli nedenlerle birbirlerine düşürülmüşlerdir. Bugün bu halklar silahlı çatışmaya kadar itilmişlerdir.

Bu çatışmaların Türk ve Yunan halkları yararına olmadığı açıktır.

Orta Doğu etroellerini devamlı şekilde elde tutmak isteyen emperyalistler zaten istikrarlılık

istemektedirler. Bu oyunları iyice bilip politikamızı böyle bir açıdan değerlendirmeliyiz. En doğru yolun da silâh ve üslerden arınmış federatif bağımsız bir cumhuriyet olduğudur.

Kıbrıs konusu vahim bir hal almıştır. Bu durum günlük politika takip etmekle iyi bir neticeye bağlanamaz. Uzun vadeli ve köklü bir politika izlenerek Türk cemaati yararına iyi sonuçlar elde edilebilir.

## Smirnov'a Göre, «Mesele Bitmedi»

«KRALCILAR, FAŞİST MÜTECAVİZ OLARAK ÇIKARSA, SOVYET TUTUMU ONA GÖRE OLACAKTIR.»

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin Ankara Büyükelçisi Andrej Andryevič Smirnov, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'i ziyaret ederek Kıbrıs'taki son olaylar hakkındaki görüşünü bildirmiş ve gazetecilere «Mesele şimdilik bitmemiştir» demiştir.

Kendi isteği üzerine Çağlayangil ile görüşen Büyükelçi, basın mensuplarına şunları söylemiştir:

«Kıbrıs konusunu konuştuğumuz. Hükümetimin fikirlerini sayın Bakanınıza bildirdim. Biz diyoruz ki, Kıbrıs'ta halledilmemiş meseleler-

den istifade etmek isteyenler çoktur. Bir harbin ocağını ateşlemek için çalışıyorlar.

Bizce en iyi çare barışı sağlamaktır. Bu meselede gelişmeye göre karar almak gerekir. Kuralcılar, faşist mütecaviz olarak çıkarsa tutumumuz ona göre olacaktır. Herhalde, bütün dünya bu konudaki fikrini söyleyecektir.

Sovyet hükümetinin siyaseti bütün zor meselelerde en sonuna kadar sulh çarelerinden istifade etmektedir. Bizce en iyi çare sulhtur.

Şimdi Grivas her yaptığı işten vaz geçmiş, işgal ettiği yerlerden çekilmiş, B. M. nin silâhlarını iade etmiştir.»

### BİR POLİS MÜDÜRÜ KIBRIS DAVASINDA AMERİKA'NIN TÜRKİYE'YE KARŞI TUTUMUNU KANUNİ BULUYOR

Amerika, Kıbrıs davasında Enosis'ten yana bir tutumla Kıbrıs'ın bağımsızlığına el atmıştır. Ankara'da, Amerika, demokratik güçler tarafından protesto edilmiş, bu arada Amerikan haberler merkezinin camları kırılmıştır. Olaylar sırasında Erdoğan Aliveren adında bir polis müdürü ile nümayişçi ulusal güçler arasında tartışma dikkati çekmiştir. Polis müdürü yaptığımız iş kanunsuz» diye bağırarak, nümayişçiler «onların yaptıkları kanuni mi?» sorusuna «evet» cevabını vermiştir.

### TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ, ADALET PARTİSİ HÜKÜMETİNİ SUÇLADI

Türkiye İşçi Partisi Meryez Yürütme Kurulu bir bildiri yayınlıyarak Demirel hükümetini «Amerika'nın baskı ve nüfuzundan kurtulamamakla» suçlamıştır. Bildiride Kıbrıs olayları eleştirilerek hükümetin bu konudaki politikası «taviz ve teslimiyet» şeklinde değerlendirilmiştir.

### YUNAN RADYOLARI, «ZEHRETME HAYATI BANA CANANIM» PLÂĞINI ÇALİYOR

Kıbrıs olayları karşısında Türkiye'nin sert tutumu, Yunan radyolarında Türkçe yayınların yoğunlaşmasıyla kendini göstermiştir.

Yunan bölge radyoları özellikle Türk ses sanatçılarından plaklarına daha çok saat ayırmaktadır. Zeki Muren'in «Zehretme hayatı bana cananım» plâğı ilgi çekmiştir.

### AMERİKA PİRE LİMANINDA TÜRKİYE'YE AIT ASKERİ MALZEME YÜKLÜ GEMİYİ TUTUKLADI

Sheldon Lykes adlı şilep Pire limanında tutulanmıştır. Amerika'dan Türkiye'ye gönderilen yardım malzemesiyle tanklar bulunan 15 bin tonluk yüklü şilebe Amerikalılar el koymuştur.

El koyma olayı, Türk-Yunan ilişkilerinin gerginleşmesi nedenine bağlanmaktadır.

Bir habere göre ise şilebe Yunanlıların el koyduğu bildirilmektedir.

# Kıbrıs

## SOVYETLER, YUNANİSTAN ASKERLERİNİN ADA'DAN ÇIKARILMASINA TARAFTAR

Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, Sovyetler Birliği'nin Ankara Büyükelçisi Andrej Smirnov'u kabul ederek bir süre görüşmüştür.

Smirnov, bir saat süren görüşmeden ayrılırken basın mensuplarına şunları söylemiştir:

«Sayın Çağlayangil'i ziyaret ettim. Kıbrıs'taki olayları ferretuati ile görüştük. Kıbrıs'taki olayların inkişafını ferretuati ile konuştuk.»

Büyükelçi Smirnov, gazetecilerin sorularını da şöyle cevaplandırmıştır:

— Rusya'nın görüşü nedir?

— Başarılı ve sulh içinde meselelerin halledilmesini diliyoruz. Kıbrıs'ın bağımsızlığının muhafazasını, yabancı askerlerin çıkarılmasını ve hakların teminatını istiyoruz.

— Belirttiğiniz yabancı askerlerle Türk askeri de dahil mi?

— Biz neyi kastediyoruz, görüşmelerde hangi askerler söz konusu? Siz çok iyi biliyorsunuz: Kanunlara aykırı olarak ada'ya girenler...

— Durumdan memnun musunuz? Çatışma ihtimali önlendi mi?

— Siz memnun olduktan sonra biz de memnun oluruz.

## ADADAKİ ORMAN KANUNUNA SİLÂHLA SON VERİLMELİ

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Mehmet Ali Aybar'ın başkanlığında toplanarak Kıbrıs konusunu görüşmüş ve bir bildiri yayınlamıştır.

«Hükümet kendisine milletçe verilen ödevi Amerika'dan gelen itidal tavsiyelerine, baskı ve tehditlere boyun eğmeden yerine getirmelidir. Kıbrıs buhranı ikinci milli kurtuluş mücadelemizin ilk safhasıdır. Kıbrıs buhranında taviz verilmesi katien göz yumulamaz. T.İ.P. 1964 ten beri NATO içinde bir çözüm aramasının boş bir gayret olduğunu tekrarlamaktadır. Kıbrıslı soydaşlarımızın katledilmesine göz yumulamaz. Hükümete Büyük Meclise verilen yetki her şeyden önce adadaki soydaşlarımızın can emniyetlerinin sağlanması, adada hüküm süren orman kanununa ve pervasızca işlenen jenosid suçlarına kesinlikle ve gerekirse silâh zoruyla son verilmesi içindir.

## KIBRISLI BİR KÖY ÖĞRETMENİNİN YORUMU

Köy öğretmeni Ahmet Ali, Kıbrıs davası üstüne ilgi çekici bir yorum yapmıştır.

«Şimdi bütün dünya Türkiye'nin bize yardıma koşmasını durdurmaya çalışıyor. Halbuki Rumlar bizi öldürürken kimse onları durdurmaya çalışmamıştı.»

## AMERİKA NATO SİLÂHLARINI KULLANMAYACAĞIMIZI HATIRLATTI

Başkan Johnson'un özel temsilcisi Cyrus Vance, A.P. Ajansı Atina mahreciyle verdiği bir haberde Türk hükümetine Kıbrıs'ın muhtemel istilâsında NATO teçizatının kullanılmasının müsamaha ile karşılanmayacak bir hareket olacağını hatırlatmıştır.

## Kıbrıs Davasının Hal Şekli

Yapı İşçisi Abbas Topçu

Kıbrıs konusunda gelmiş geçmiş hükümetlerimizden uzun vadeli bir politikamızın olmadığı kanaatındayım. Mevcut güçlükleri yenmek için olaylara göre bir takım tedbirler almıyor. Bunun içindir ki pek fazla etkili olamıyoruz.

Önce gerçekçi bir görüşle uzun vadeli bir siyaset tesbit et-

memiz ve bunu kamu oyuna açıklayamamız lüzum geliyor. Ondan sonra gelecek her türlü zorluklara milletçe karşı konulursa Kıbrıs'ın geleceği ümit vaat edici olabilir.

Büyük devletlerin askeri üslerinden temizlenmiş federatif bir idare en iyi hal şeklidir.



# Çıkma zı

## Türkiye İşçi Partisinin Bildirisi

### BİLDİRİ 1.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın başkanlığında yaptığı toplantıda Kıbrıs konusu üzerine 3 saat süre ile görüşerek aşağıdaki hususların kamu oyuna duyurulmasına karar vermiştir.

Dört yıldan beri zaman zaman had safhalar göstererek devam eden Kıbrıs burhanı son vahşi saldırılardan sonra artık beklemeye tahammüli olmayan bir mesele haline gelmiştir. Kıbrıs soydaşlarımızın katledilmelerine göz yumulamaz.

Hükümete, Büyük Meclise verilen yetki her şeyden önce adadaki soydaşlarımızın can emniyetlerinin sağlanması, adada hüküm süren orman kanununa ve pervasızca işlenen jenosit suçlarına kesinlikle ve gerekirse silâh zorluğuyla son verilmesi içindir.

Hükümet kendisine milletçe verilen bu ödevi Amerika'dan gelen itidal tavsiyelerine, baskı veya tehditlere boyun eğmeden yerine getirmelidir.

Kıbrıs buhranını bütün yönleriyle ele almak gerektiğine inanan Türkiye İşçi Partisi meselenin çözümünü sadece adadaki soydaşlarımızın dört yıldan beri uğradıkları vahşi tecavüzlerin durdurulması şeklinde mütalâa etmektedir. Şüphesiz meselenin ilk çözümü adadaki saldırı hareketlerinin kesinlikle sona erdirilmesi ve bunun için de antlaşmalar çığnarak Kıbrıs'a sokulmuş olan 13 bin Yunan askerinin derhal adadan geri çekilmesidir. Ancak, Kıbrıs buhranı aynı zamanda Türkiye'nin ve bütün Orta Doğu'nun güvenliği meselesidir. Bundan dolayı Kıbrıs'ın Amerikan emperyalizmi emrinde ve 48 yıl önceki emperyalist maşası Yunanistan hakimiyeti altında bir sığrama tahtası haline getirilmesine kat'ien izin verilemez.

Bütün bunlardan dolayıdır ki Türkiye İşçi Partisi Kıbrıs buhranının patlak verdiği günden beri meselenin çözümünü bir bütün olarak ele almıştır. Kıbrıslı soydaşlarımızın hak ve hürriyetlerinin teminat altına alınmasıyla Türkiye'nin emniyetinin sağlanması işlerini bir bütün olarak mütalâa eden partimiz gerçek çözümün Amerikan nüfuz ve tesiri dışında bulunduğuna inanmıştır. Bu inançla Türkiye İşçi Partisi 1964 ten beri NATO içinde bir çözüm aranmasının, boş bir gayret olduğunu tekrarlamaktadır. Kıbrıs buhranı İkinci milli kurtuluş mücadelemizin ilk safhasıdır. Kıbrıs buhranında taviz verilmesine kat'ien göz yumulamaz.

Türkiye İşçi Partisi hükümetin son gelişmelerden ve alınan tedbirlerden muhalefet partilerini haberdar etmesini hattı bu tedbirlerin muhalefete istişare ederek alınmasını demokratik rejimin bir gereği saymaktadır.

### BİLDİRİ 2.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu 28 Kasım 1967 Salı günü Kıbrıs konusunda üç saat süre ile devam eden bir toplantı yaparak son gelişmeleri gözden geçirmiş ve aşağıdaki hususların kamu oyuna duyurulmasına karar vermiştir.

1 — Başbakan Demirel Kıbrıs meselesi hakkında bütün siyasi parti yöneticilerine bilgi verdiği halde Genel Başkanımızın hazır bulunmamasından ötürü Türkiye İşçi Partisi yöneticileriyle görüşmemiştir. Partimizin bu konudaki müzakeratları da cevap-sız kalmıştır.

Başbakanın bu davranışı Anayasanın Siyasal Partileri demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları olarak kabul eden 56. madde sine ve demokratik usul ve temellere tamamen aykırıdır.

Bu sebeple Kıbrıs meselesinin son gelişmeleri hakkında ilk elden bilgiye sahip olmayan partimiz ancak, TRT ve basında çıkan haberleri değerlendirebilme durumundadır.

2 — Bu haberlerden, hükümetin defalarca kararlı olduğunu tekrarladığı tutumundan gerilediği ve meseleyi yeniden bir pa-

zarlık konusu haline getirdiği anlaşılmaktadır. Hükümetin bu gerilemesi de halk oyuna meselenin barışçı yoldan çözümü gibi gösterilmek istenmektedir.

Şüphesiz Türkiye İşçi Partisi de prensip olarak bütün milletlerarası meselelerin barışçı yoldan çözümlenmesinden yanadır. Ancak, barışçı yol taviz ve teslimiyet yolu demek değildir. Oysa, kamu oyuna barışçı çözüm yolu olarak gösterilen ve hükümetin kabule eğilimli olduğu anlaşılın uzlaşma esasları bir taviz ve teslimiyet politikasına yönlendiğini göstermektedir.

3 — Türkiye İşçi Partisi defalarca Kıbrıs meselesinin iki temel unsuru olduğunu ve kabul edilecek çözüm şeklinin bu iki şarta mutlaka cevap vermesi gerektiğini bildirmiştir.

a) Birinci Kıbrıstaki Türklerin güvenliğini ve cemaat olarak haklarını kesinlikle sağlayacak;

b) İkincisi Kıbrıs'ın stratejik mevki dolayısıyla Türkiye'nin ve Orta Doğu bölgesinin güvenliğini teminat altına alacak bir çözüm şeklinin bulunmasıdır.

4 — Oysa, uzlaşma esasları olarak ileri sürülen hususlar bu iki şarta cevap veren nitelikte değildir.

Türkiye'den askeri müdahale, savaş tehdidi ve silâhlı çarpışma hazırlıklarına derhal son verilmesi istendiği halde, Yunanistan'ın adadan askerlerini çekmesi, Kıbrısta Türklere karşı saldırıların durdurulması ve hayatlarını emniyet altına alınması konusunda aynı kesinlik ve müstacelyette bir talep yoktur. Ayrıca uzlaşma esaslarında adaya gizlice sokulmuş silâhlar konusunda hiçbir hüküm bulunmaması sebebiyle Yunan kuvvetlerinin çekilmesi halinde dahi, bu silâhlarla Kıbrıs Rumlarının teçhizi ve Türklerin daimi bir tehdit altında bulundurulması durumu ortada kalmıyacaktır.

5 — Tarafların Londra ve Zürih antlaşmalarını tanıdıklarını teyid etmeleri şartı da yeterli değildir. Çünkü, bu antlaşmalarla vücut bulan Kıbrıs devlet düzeni fiilen ortadan kalkmıştır. Türkler Kıbrıs devlet yönetiminden dört yıldır uzaklaştırılmışlardır. Türk cemaati tecrit edilmiş, normal toplum hayatı altüst olmuş durumdadır. Antlaşmaların Yunanistanca hukuken tanınması bu fiili durumu değiştirmeyecek ve Türk cemaati Rum hükümetinin keyfi yönetiminde kalmakta devam edecektir.

6 — Uzlaşma esaslarında Türkiye'nin ve Orta Doğunun güvenliğini sağlama bakımından da yeni hiçbir unsur yoktur.

Bu güvenliğin sağlanamaması şartı olan, Kıbrıs'ın milletlerarası garanti altında tarafsız, üslerden asker ve silâhlardan arındırılmış bir statüye kavuşturulması öngörülmediğinden Türkiye'nin ve bölgenin güvensizliği devam edecektir.

7 — Bütün ikazlarımızla rağmen Demirel hükümeti bu defa da kendisini Amerika'nın baskı ve nüfuzundan kurtaramamıştır. 15 Kasım olaylarından sonra hükümetin aldığı vaziyetten gerilemesi bu baskı altında olmuştur. Böylece Demirel hükümeti kişiliği olan bağımsız bir dış politikaya dönme ve Kıbrıs'a kesin bir çözüm getirme fırsatını bir defa daha kaçırmıştır.

Hele uzlaşma planının uygulanmaması Amerika'nın garanti edeceği doğru ise, bu, Türkiye'nin ve Türk cemaatinin hak ve menfaatleri bakımından bir teminat değil tersine bir tehlike teşkil eder.

8 — Türk kamu oyuna yeniden hatırlatmak isteriz ki, Kıbrıs meselesi Amerika ile NATO'nun ve bütün büyük devletlerin etki alanı dışında ancak omlu bir çözüme vardırılabılır.

Kıbrıs için nihai çözüm: Yunan askerlerinin derhal geri çekilmesi ve Türk cemaatine saldırıların kesinlikle durdurulması sağlandıktan sonra, milletlerarası garanti altında, bağımsız, üslerden, asker ve silâhlardan arınmış, tarafsızlaştırılmış, federatif bir Kıbrıs tead ünerisinde Türkiye, Yunanistan, Türk ve Rum cemaatleri temsilcileri ile Birleşmiş milletler temsilcisinin katılacağı müzakereler yoluyla sağlanabilir.



# TIP Tehlikeli Yolda Buyurmuş Erenler

Neymiş o fukara edebiyatı ve de sömürü düzeni? Halkı uyandırmak sana mı düştü? Bırakta kuzu kuzu sömürüp işimize bakalım. Her temel atışta bir müteahhidin kesesini şişiriyorsak kötümü yani? Bizde müteahhidiz halden biliriz aslanım. Allah işçiyi işçi yaratmış bizi patron... dimi ya! Yine de biz iyi adamız ki işimizi onlara yaptırıyoruz, onlarla elele işi bitiriyoruz. Gerçi onların hakkı bu kadar bile yok ya gene de karınlarını doyuruyoruz. Biz işçilerle anlaşmıyoruz ya. Şu İşçi Partisi müdir ne karın ağrısıdır gelmiş işçilere:

«Bu müteahhit bu hastahenenin, toprağını mı kazıyor, temelini mi atıyor, divarını mı, betonunu mu, kalbini, demirini, sıvasını, doğramasını, camını, boyasını, badana, çatı, kiremit, su tesisatı, kalorifer, fayans, mozaik, döşemesini mi neyni yapıyor?» demiş. Hiçbir şeyini de yapmıyor n'olacak demişler. O da: «Peki öyleyse bu işleri siz yapıyorsanız niçin sizin sırtınızdan avanta yiyor bu adam» demiş ama bereket benim işçiler gözaçık! kovmuşlar pis Komünisti.

— Tabii canım ayıp ettin yetiştiriyoruz. Fakat ne de olsa yine de gönülüm rahat değil, çünkü karışıklikler halden anlamıyorlar. İş adamı değil ki anlaşsın sus dersin susmaz memleketi talan ediyorlarmış da, çalyormuşuz da, kendi çıkarımız için Amerikayla, Rusyayla anlaşmıyormuşuz da vurguncuymuşuz,

şuz, adam kayıryormuşuz... Sanki biz bu memleketin evladı değilmışiz. Sanki bizim hürriyetimiz yok, illallah be... N'olacak ırgat parçaları... sömürmenin kıymetini ne bilirler. Eğer bilseleler bizim tarafımızdan sömürülmek onlar için büyük bir şereftir. Onları bu şereften mahrum etmek isteyen TIP, tehlikeli yoldadır. Bizden söylemesi. Ne de olsa bizim işçimiz. Öyle Doğu Mitingi filân yapıp bildiri yayınlamasın!

— TIP'in işi gücü işçiyi, köylüyü bizim avantamıza karşı küş-kırtmak...

— Ağza alınmayacak sözler sarfediyorlar.

— Tabii gösterebilir mişte de vesika!

«Emekçi kardeşlerim... Ezilen her görülen vatandaşlarım...

Emeğinin karşılığını alabilmen için tek çıkar yol:

Kendin davana sahip çıkarak meclise girmen, kendi çıkarın için kanunlar yapmandır. Ki, senin çıkarın tüm memleket çıkarlarıyla bağdaşır. Millî gelir dağılımındaki adaletsizliği, ancak senin iktidarda söz sahibi olman önlere. Çünkü: Üretimi tüketiminden fazla olan sen, yarattığın değerin telef edilmesine asla razı olmazsın. İç sömürücü kapitalistlere ve onların ağababası emperyalistlere ancak sen karşı çıkarısın. Eli nasırhlar meclise girmedik-

## Sıvacı Mehmet Tuncer

ten sonra sosyal adaleti hiç kimse getirmek istemez. Çünkü bu onların çıkarlarına karşıdır...»

— Bak şu TIP'in işine. Bölüyor bölüyor okadar bölüyor ki, bizim zorla getirdiğimiz emperyalistlere bile çatıyor. Yirmi senedir ikili-birli anlaşmalarla, memleketimizi Vietnam kadar kıymetlendiren, hudutların Ardahan'a kadar gider diyen sonra bize, Diyarbakır-Raman'dan petrol satan ve de velinimetimiz efendimiz olan bu adamlara karşı ayıp oluyor valla...

— Hem işçi midir, köylü mü-

dür onların Millet Meclisinde işi ne? Biz onlara tahsil bile yaptırıyoruz ki memleket bölünmesin! TIP yine de bölüyor. Şu TIP olmasa memleketi ne güzel yönetiriz. Eskiden kim bilirdi sömürüyü talanı? TIP çıkmaya idi biz bu hale mi düşerdik. Kolonyal edebiyatımız tehlikeye giriyor. Korkumuzdan kimseye şeyli yağ bile satamıyoruz. Buğdayımız kurtulu, grevlerimiz köpekli.. TIP tehlikeli yolda yürüyor diyorum inanmıyorsun.

— Ah! Kardeşim aah! Biz böyle miydik? Böyle olacak adam mıydık?... Biz yolsuzluklarımızı açığa çıkartırmazdık amma bakma düştük...

## Bu Yolda

### İsmail E. KARACAY

(Yayın hayatına atılan proleter adlı emekçi dergisine büyük bir içtenlikle yazdığım bu yazımda, önce Türk köylüsünün acı gerçeklerini dile getirmek gibi büyük bir görevle yükümlü olduğumuzu anlıyor, PROLETER'i candan kutluyorum.)

Serpilir uykular. Yarı karanlıkların içinden bölünür hayat. Bir o yana bir bu yana.. bir ağaya doğru, bir emeğe doğru. İki suyun arasında bir göylük yaşantı. Köylük yaşantı bir dağardı efsanesi gibi çözülmez kati buzların dondurucu gücüdür sanki. Ve bir köylü inançlarüstü bir bağlılıkla bağlıdır efendisine. Efendiler... köleler.

Köleler... efendiler. Ekin zamanları karıncalı tarlaların içinde uzanan ırgat oğlanların yarattığı büyük destanları yazmak görevi bize düştü. Bu destanlar ki, uzun çağların bulunmaz tanıklarından gayri hiç bir şey değildir. Hiç bir şey değil insansızların, insan için vuruştuklarını anlatmaktan başka. Bir destan yaratmak zor değil, yaşanmış destanlar içinden. Toprakla bir olan hayatın içinden sınıf farkları yarısına ulaşmak zor şey değil. Zor şey değil hayatı ırgat suyunda tanımak...

Serpilir uykular. Yarı karanlıkların içinden bölünür hayat. Yarı karanlıkların içinden belirir toprak köleleri.

Toprak köleleri.. toprak efendileri.

Asırlardır yaşadık yetmez mi bu hayatı? Asırlardır yaşamaya da gücümüz kalmadı artık. Son nefesimizde yeni bir umut ışığı belirirdi. Yeni bir umut ışığı belirirdi ufukta. İnsanları topraklarıyla birlikte köle yapan komprador ağaların elinden çektiklerimiz yeter artık.

Bitmeli bu jile.. bitmeli... bitmeli. Gitmeli bu acılar.. gitmeli.. gitmeli. Akşamlar artık sabaha dönüşmeli bizim dünyamızda. Ekmek sürgünü olarak gittiğimiz yabanelerden almalı bizi, güçlü eller almalı. Köylere ışık gelmeli şimdi. Köylere okul gelmeli.

Köleler de efendi olmalı. Topraklar bağlanmalı insanlara. Topraklar yalvarmalı. Topraklar beklemeli insan elini. Aracı olmamalı. Günahkâr olmamalı. Bir kişiyi sevip de gerisini kul köle etmemeli kendisine.

Elpençe divan durmuş topraklara insanlar!

Evet.. uyanan halk yağınları biliyorlar ümidin nerden geleceğini. İnsanların, insan sömürüsüne karşı içten tepkilerini biliyor benim köylüm, benim işçim. İşçi benim, efendi de benim.

Kompradorun, ağanın elinde iki değer vardı. Biri can biri de paraydı. Cana kıydı.. parayı aldı. Emeğini aldı işçinin, ırgatın. Oğlunu okuttu avrupalarda. Çocuğunun altına araba aldı en son moda. Bizim çocukların altında eşek bile yok şimdi. O da geberince, o da gidince elden varın düşünün onun halini. Ey nerdesin adaletin düzeni, hani bu düzenin adaleti?... Tahta barakaların altından korkuyla çıkan insan sürülerinin, boğaziçi villalarında uyuyan insanlardan farkı ne? İnsanların, insanlardan farkı olur mu hiç? Düzen adaletsiz kurulmuş bir kere. Artık bu düzenden eşitlik, sosyal eşitlik beklemek hayal olur. Hayal olur işçinin, emekçinin, proleterin esenliği. Hayal olur düzen değişmezse, çocuklarımızın eşek sırtından inip komprador çocukları gibi arabaya binmesi.

Temel.. düzen. Temel yıkılmalı, düzen yeniden yapılmalı. Yeniden kurulmalı toplum yapısı. Yeniden yaratılmalı bir destan. Yeniden yakılmalı türüküler.. yeniden yaşamalı.

Bu yolda yeniden ölmeli. Gavur sömürmesin beni. Ben yeniden de ölürüm gavuru öldürmek için. Bu yolda emperyalizme, sömürüye, kapitalizme yeniden savaş açmalıyız. Çünkü ATA'nın emri bu:

— «Bizler emperyalizme ve kapitalizme karşı savaşmayı uygun gören bir doktrini izleyen insanlarız.»





# CANAVAR OMAR

M. Nuri Ayyal

Canavar Omar, Niğde - Konya arasında, bundan yıllarca önce şakillik yapmış bir kişidir. Ama onun eşkiyalığı, ne bizim burjuva eşkiyalığı gibidir, ne de Doğu Anadolu eşkiyalarınınki gibi... O, zengininden alıp yoksula dağıtan bir üslup içinde yapmıştır eşkiyalığı, eğer buna eşkiyalık demek gerekirse. Yani yoksulu sömürerek mal ve sermaye birikimi yapan eşkiyadan, dağıda gezen eşkiya o birikenleri alıyor ve gene gerçek sahibine dağıtıyor bir bakıma. Bu adam o zamanın zenginine göre eşkiya, fakirine göre ise sosyal adaletin uygulayıcısıdır.

Böyle bir eşkiyası da Çuvurova'nın vardır: Çöller. O da, zengininden alır fakire dağıtmış. Bu yüzden midir bilmem, hâlâ türkülerinde dolayır onun da.

Ekmeğini emeği ile kazanan ve bir halk yazarı olan Necip Akan, Canavar Omar'ın bu özelliğini ve hayat öyküsünü bildiği için midir nedir, yazdığı bir öykü kitabına onun adını vermiştir ve bir öyküde de Canavar Omar'ı konu olarak almıştır. Kitap satışa çıkar çıkmaz da kızılca kıyamet kopmuş, gerici basım vaveylayı koparmıştır. Kitabın adını sınıfında konu eden bir lise öğretmeni hemen Bakanlık emrine alınmış, bir yıl devinceye kadar açıkta koyularak ekmeğinden edilmiş, yazarla birlikte iki kez aynı konudan mahkemeye verilmiş ve beraat etmiştir.

Canavar Omar'da on öykü var: Deve Çanını Dengi Dengi Diye Çalar, Canavar Omar, Öküz, Köderin Hacca, Aco, Çiğlik, Boyacı Hacı, Tehlikeli Heyecanlar, Vakit Çok Geç Oldu, Hırsız.

Öykülerin başlıklarından da anlaşılacağı üzere kitapta toplumun ezilen, horlanan, aşağılanan, sömürülen katman insanların öyküsü vardır. Toplumcu alanın en yetkili kişilerinden taktirler yağmıştır Canavar Omar'ın yazarına.

Öykü olunca Necip Akan'ın Canavar Omar'ındakiler gibi olmalı. Nedir söyle sözümona büyük sanat dergilerinde öykü diye okuyucuya sunulan şeyler. Dibi yok, başı yok. Ne dediği belirsiz şeylerden bıktı, usandı okuyucu artık. Bu satırların yazarı, bugüne dek Deve Çanını Dengi Dengine Çalar gibi, Köderin Hacca gibi öykü okumadı. Hâlâ tadı damağında o öykülerin.

Necip Akan'ı güçlü kılan şunlar:

Bir kez yazar, dili zorlamıyor hiç. Köyce, köylüce yazıyor. Çünkü kendisi köylü. Dili ustalıkla kullanıyor.

Canavar Omar'ın ikinci başanlı yanı yurt ve toplum sorunlarını usta bir tarzda ortaya koyuşundadır. Canavar Omar'daki öykülerde ağa, eşraf ve mütegalibenin iç yüzü bütün ayrıntılarıyla görülmektedir.

Deve Çanını Dengi Dengi Diye Çalar adlı öyküden bir bölümü gelin birlikte okuyalım:

«Kevgirin Sülüman tarladan

dündü, evlerinin önündeki kalabalığı görerek yüreği hopladı, koştur, kalabalığı yarıp içlerine daldı.

«Babası ihtiyar Kevgir, çamurdan toprak damlı, yıkılmağa yüz tutmuş kayıt damının kapısının üstüne İşçi Partisi tabelasının son çivisini çakmağa çalışıyordu. Bir yandan çivinin başına elinde tuttuğu keser, bütün gücüyle indiriyor, diğer yandan da çevresini alan köylülere bağırıp çağırıyordu.

«İhtiyar kevgisi bir süre izledi Sülüman. Kalabalığı göğüsleyip evi-



Necip Akan köylülere

ne yürüdü. Köyün muhtarı önünü kesti. (...)

«İhtiyar Kevgir: «Savsaklayıp durmayın» diye bağırıp ve elindeki keseri imama salyarak ekledi:

«Sen sus bi yol. Aklyın irdiği gadar garış. Ezberci geveze guşlar gibi bi gaç namazlığ şakıyaraktan comaatı yatırıp kaldırmaya benemez bu iş. Sen de bilmen, miktar da bilmez bu işi. Birinin de haberdar deâlsiniz bu işten. Tümünüz kökü dışarda ve de gasaba eşrafına bağı bi pislğin savsaklaması için desiniz. Yoksam karşıma çıkaraktan dırdırlanmazdınız heç. Garşınız alacağınız bi kimse ben deâlim bi kez. Yağla yarma buluşur, soğan arada duruşur. Len miktar, sen bu köyün yitıştirmesi deâl misin? Ben neyim, gavur ilinden mi geldim ben. Şimdi şen ne denli onlardan yana olsan da sonunda benim yanında olman, ya da benim senin yanında olman, bi cızgda olmanız bi zorunluk. (...)

Kişî kitabı okuyunca olanlara daha bir akıl erdirebiliyor. Üretimi yapanla üretime belesen konan arasına bir kalın hat koyup toprağı işleyenle feodal toprak ağalığının çelişkisine aydınlık kazandırıyor. Daha önemlisi haberi köye indiriyor. Büyük büyük lâflar etmiyerek ve konuyu köylünün anlayacağı bir düzeye getirerek yapıyor bunu. Burada, sanat, çalışan üretici sınıf emrine veriliyor. Sanat sanat içindir ya da sanat evrenseldir görüşleri de aşılıyor. Aynı öykünün bir başka yerinde konu daha da açılıyor: «Deve çanını dengi dengi, dengi dengi diye çalar. Devenin çanına ot tıkarayaktan gerçeklere sırt çevirmenin bi gymatı yoktur. Bunlar bi yana tabiyattan (doğadan) pay biçin

bel Bi gece var, bi gündüz. Sürekli olarak garşı dururlar birbirlerini bunlar hep. Şundan garşı dururlar ki birbirlerine benzemezler. Dünyamızı biri garartır, beriki aydınlatır. Sürekli bi şekilde dırdır içindedir hep. Onlar gadar olup da, ya da, onlara bakaraktan hisse çıkarp da yirimizi alıp bi görevimiz olduğunu bilmiyoruz. Onlar ne: bi tabiyat! Biz: bi insan! Bizim akhmız var, onları bi aklı bilem yok. Akhmızı gullanaraktan onları tımarlayıp her bir biçime sokacak güçte

olmaktığımız gerekirken onlardan geriyyiz. Yirimizi bilmiyoruz daha. Onlar olup kimikle dırdır iddeçemizi bilmiyoruz. Toprağı işler, mahsulü gasaba ağasına gaptırırız. Toprak ve emek ürünlerimiz onların hesabına aktarılır. Bu, bi haksızlık. Bundan, onlar daha zenginleşir, bizler daha da fakirleşiriz. Bunun bi haksızlık sonucu olduğunu düşünmüştük yirde gaderimiz, yazğımız diyerekten boyun büküp gayıl oluruz kötülüklerle. Kötülükleri örtmek için, bi de, cenabı mevlâ düşüncesi gatarız işin içine. Cenabı mevlâ düşüncesini bi örtü yaparız kötülüklere. Bi araç olur kötülükler için o. Dıvvar diplerinin kölgeliğinde elinizi şakağınza dayayaraktan kakacak öktiz gibi afaki gözlerle ufka bakacağımıza birez bunları düşünün. Fakirin garşı geleceği şey yoksulluğun nedeni olmalı. Zenginin daha da zenginleşmesi ve de düzenin böyle sürüp gitmesinin olagan gösterilmesine aldanmayın. Büyük bi yalan bu! Gişiliğinize sarılaraktan yıkıma bakın bu gaydayı. Gasaba ağası hesabına ektiğiniz topraklar bahçe olup gelir. Bi gaç yıl sonra onların hesabına da olsa üstünde işleyip keceğiniz toprak galımiyacak. Govalıyacıklar bizi buradan. Bu topraklar köyün. Bu köy işleyip ekileri bu toprakları. Toprağın asıl sahibi toprağı işleyip ekendir.»

Leylâ ile Mecnun, ya da Tahir ile Zühre kitapları var. Bunlardan ayrı bir de bilimsel sosyalizm var. Necip Akan, öyküsüyle, bilimsel sosyalizmi köylünün raflarında eksik olmayan Leylâ ile Mecnun gibi bir anlatım biçimine sokuyor. Yazar: «Bütün sorunların en alt yerine el atıp toprağı da varan bi garşmayla her bi şey bi anda deçıştirdi-

lip düzeltilecek» derken üretim araçlarının vasfını bir çarşaf gibi önümüze seriyor. Toprak işçileri geçimlerini sağlamak için grevlere sarılıyor. Belli koşulda ücretlerin yükseltilmesi olayı gerçekleştiriyor. Bu kez tüketim maddelerinin fiyatları yükseliyor. Haraket tıkanıp kalıyor. Grevler çözünmüyor konuyu. Çünkü istihsal vasıtaları istihsalı yapanın elinde değil. «Toprağı da varan bi garşmayla tümücesinde yazar üretim araçlarının üretimi yapmanın elinde olması gibi bir görüşle konuya çözüm şekli getirmeğe çalışıyor. Arkasından «Ama bu, küreği ve gazmayı ve de baltayı alarak deâil. Gan dökülmiyerek ve yeni çağın gerekleri olan haklara dayanılarak olacak» diyor. Anayasa var diyor, oy hakkı var diyor. Barışçı yola sarılıyor. Olanakları koyuyor ortaya.

Kitabı yönetim yanlısı açıdan yorumlamaya kalktı. Savcılıkça kitap üstüne iki kez dava açıldı. Bir öğretmen kitabın adını ağzına aldı diye bir yıl ekmeğinden oldu. Yazarı çalıştığı işyerinden çıkardılar. Aç konmak isteniyor yazar. Ama bildiği gibi TÜRKİYE'DE YARGIÇLAR VAR da öğretmen beraat ediyor, yazar beraat ediyor. Ama idarî tasarruflara yargıçların dahil geçmediği için öğretmen bir yıl açıkta kaldıktan sonra tâ Erzurum'a süürülüyor Adana'dan. Yazar işinde oluyor.

Canavar Omar olay yapan bir kitap. Basın aylarca üstünde durdu. Özellikle iktidar basını yazarı tevkif ettirmek için çok çaba harcadı. Art niyetler yargıçlar barajını aşamadı ama. Şunu aştı ki yazar ekmeğinden oldu.

Yazar bir özel sektörde çalışıyordu. Özel sektöre yönetimden tutun da bankalara kadar taziyeler yapıyor. Necip Akan'ı çalıştırmayın, atın işinden. Özel sektöre nasıl olsa mahkûm olacak, o zaman atılır diye bir süre işi geçıştirdi. Bunu da sırf tazminat vermemeğe amacıyla yapıyordu. Ama yazar beraat etti. Mahkûm olmayınca işinde kaldı, çıkarılmadı. Bu kez bas-kılar tazeldi. Mahkûm olunca çıkarılır diyordunuz ya işte mahkûm olmadı, daha ne tutuyorsunuz denmeğe başlandı. Bunlar el altından yapıyordu

Nice dolaplardan sonra, Necip Akan işinden oldu. Oldu ama boş mu duruyor Necip Akan. Kuruyor bir dergi: PROLETER! Sürdürüyor savaşını bu yolla. Daha bir güçlü, tam bağımsız olarak. Bizim kom-prador burjuvazi de şimdi:

«Annun deliğini çöpledik, daha mi fyi oldu şimdi yani diye akılsız başının cezasını çekecek bir çift ayak arıyor. Ama hepsinin ayağı bozuk, kellesi boş. Ayıklasınlar bakalım şimdi pirincin taşını.

Necip Akan, cengâver bir halk yazarıdır. Canavar Omar, sülüğün üzerine dökülen tuz gibi bir kitap. Proleter de öyle.

Toplumcu dostlar Canavar Omar'ı mutlaka okumalıdır.



# KURTULUŞ ÇARESİ

Tanmadığım bir mahalleden geçerken evlerin önünde çömelmiş iki kişinin konuşması ilgimi çekti. İkisi geçimsizlikten birbirine dert yanıyorlardı. Yanlarına yaklaştım. Günaydın dedim. Günaydın dediler, yanlarına çömeldim, derdiniz nedir dedim işsizlik dediler, ne iş yaparsınız dedim amelelik dediler. Hayır dedim siz amele değilsiniz Anayasa yeni haklar tanıyor amelelikten işçiliğe terfi ettirdi tüm beden işçilerini tanıdı ama gene perişan esir gibi sabahtan akşama kadar çalış da aldığın yevmiye ancak seni doyurabilsin o da iş bulabilirsen.

Ya evdekiler dedim. Çocuklar anam Güllüzar kaç çocuğun var dedim sekiz çocuk üçü kız beşi erkek ötekine sordum beş çocuk dedi hep sine de aç.

Köyden geledi bir buçuk ay oldu bir inşaatta yirmibeş gün çalıştık sonradan iş bitti diye atıldık bir haftadır avareyiz.

Hangi partiye rey attınız dedim. Kurata attık reyimizi.

Neden kırata attınız.

Partiiler size iş bulacağız, köyünüze su, elektrik getireceğiz, yolunuzu yapacağız dediler.

Eyyy, ne oldu sonra.

## Bari Çocuklar Mutlu Olsun

Elektrik Teknikeri Mehmet Tükenmez

Henüz 21 yaşında, hayatım nice acı lokmalarını hazmedip sefalet içinde okuyan Güneydoğu Anadolu'nun bir köylü çocuğuyum. 15 yıllık tahsilim süresince çok şeyler kazandım, öğrendim, haksızlıklara göğüs gerdikçe de ızdırıp çıktım. Bu elem dolu yaşamımı şuracıkta hatırladığım ve düşündüğüm hızla yazamadığım için özgünüm. Lâkin bu günlere kavuşmanın ve acıları dindirebilmek için her proleter vatandaşım gibi ben de, hiç olmazsa gerçekleri objektif olarak yazma imkânını bulduğumun mutluluğu içindeyim.

1952 de Adıyaman'ın Pehnik (Akçakaya) köyünde ilk okula binbir sefalet içinde devam ettim. Yaz-Kış giydiğim lüstik pabucun altı delik, içinde çamur vicik vicik ediyordu. Babam, amcalarım ve dayılarımın bir yıllık (bütün masraf dahil) 250 lira para yardımı ile Pazar-cık orta okuluna girdiğimde 30 lira ev kirasını (ev denmez ya...) üç arkadaş zor ödüyorduk. Gidasızlık ve bakımsızlık yüzünden zihni bir çok geçirip, üstelik fakirliğimin o zaman bahsettiği aşâğılık duygusu tesiri ile şuurumu kaybedip deli olmuştum. Bereket versin tumarhaneye götürmediler, deli oluşumun nedenlerini de sormadılar. İkinci bir çok geçirdikten sonra anlatılır bu benim olayları. Kış mevsiminde yanıma gelen dayım, notlarına bakıp sevinirken, haline bakıp ağlıyor ve: — Ah fakirlik aahh.! Eğer Tanrı bizi fakir yaratmış ise ve buna mahkûm etmişse en büyük adaletsizliği yapıyor. Bundan beter cehennem azabı olur mu? diyordu. Bütün insanları eşit haklara sahip olarak yaratıldığını biliyordu ama, «ama» sı vardı işte.

1962 de Polis Koleji imtihanında benim ders verdiğim arkadaşlarım başarı gösteriyor da ben gösteremiyorum. Bakın şu işe; neden? Çünkü benim torpelim yoktu. Fakir bir köylü çocuğu idim. Kahpe dünyaaa...

Maddi imkânsızlıklar dolayısıyla Malatya Lisesi II. sınıfından ayrıldım. Lisedeki çileyi hiç sormayız. Çünkü her proleter çocuğu benim karanlık hayatımdan aynımsı yaşamıştır. Gitsin de gelmesin o hüziin dolu, çile dolu kara günler. Ankara'da Keçiören Sanat Okulları Fakir Çocuklar Yurduna gelerek lise II. de iken enstitünün IV. sınıfına kaydoldum mecburen. Ben ne bileyim birader, Ankara ne Malatya'ya, ne de Pazarcık'a benzemiyormuş meğer. Oralarda yurtk pantolonumu, babamın eski ceketini giysen de yadırgamıyordu. Fakat burası Ankara, ne yapıp yapıp üzerine dizgin bir şey geçireceksin. Öyle ama para yok, yok işte. Kızlay'm yardım da olmasaydı cis-cabıl kalacaktım hanı...

Ulus-Keçiören arası 6 km. ilk yolu 15 kuruş otobüs param olmadığın için ekseri yaya gidip geliyordum. Bütün arkadaşlarım buna da tanzimdir. Şimdi elektrik teknikeriyim. Lâkin tahsilden başka sosyal meselelerimizin halli için de uğraşıyorum. Çünkü benim çektiğim ızdırapları unutmam. Bari tüm çocuklar mutlu olsun.

Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesinde uyanmış proleter-emekçi, aydın arkadaşlarımızın desteği ile T.İ.P.'i kurduk. Bu arada az baskı yapılmadı bize. Nice ağza alınmıyacak ithamlara maruz kaldık. Fakat sabırla her şeyi anlattık. Anlıyanlar ve uyananlar «yanımızdayız» dediler. T.İ.P. ilce Başkanlığına da beni seçtiler. Gördüğüm ve yaşadığım gerçekleri ilcemizdeki «Gölbaşı gazetesinde» yazıyorum. Fazı yakımlarımın dahi düşünmeden attıkları çirkeflere rağmen, o küçük basın yoluyla proleter-emekçi vatandaşlarımızı uyarmaya çalışıyoruz ve uyanıyorlar da.

T.İ.P. Genel Merkezinde M. Ali Aybar ve Rıza Kınas bana «Genç Başkan seni tebrik ederiz» derlerken, bir vatani vazifemi ifa ettiğimi hissettiğim için mutluluğum ölçsüzdür.

Büyük Ata millî bağımsızlığımızı kurtarmış fakat ekonomik bağımsızlığımızın da zaferini yapmayı düşündürken hayata gözlerini yummuştur. Ama bu ikinci kurtuluş savaşının başarısını kutlayacağımız gün yakındır. Türlü dolaplarla insanın insana köle olması, sömürçülük ve insanların yaşama şartlarındaki dengesizliği kaldırıp bir örnek olacağımıza kalbin gibi inanıyorum. Ve bütün emekçi vatandaşlarımıza son sözüm şudur: Ağlamayan çocuğa meme vermezler. Kavgamızda hepimiz başarılılar, proleter kardeşlerim.

## İşçi İmadedtin Bıçakçı

Ne su getirdiler ne de kendileri gördüler.

Mesele anlaşıldı bakın dostlarım dedim sizin için tek kurtuluş çaresi var böyle deyince ikisi de yüzüme sevinçle baktılar ağzından çıkacak kelimeyi sabırsızlıkla bekliyordular.

Öyle ağbiyeler kendi kendimizi seçmek yani sizin gibi fakir birini seçip meclise yollamak.

Ya o da bizi unuttur yorgani başına çekerse.

O da sizin gibi fıkarâ olduğu için kendi menfaatini koruyabilir ancak onun menfaati sizin de menfaatiniz. Bir fıkarâ fukaraların lehinde kanunlar savunur bir zengin fukarayı düşünmez sadece zenginleri düşünür zenginleri daha zengin yapan kanunlar çıkartır. Fıkareler zenginlerin altmışdört mislidir buna rağmen zenginler mecliste fukaralardan emekçi sınıfından yirmidokuz kere fazladır.

Türkiye'de otuziki buçuk milyon otuziki milyonu fukara emekçi sınıfından. Geri kalan yarım milyon zengin vardır. Halbuki fukaralar uyanıp kendileri meclise dolsa zenginler devede kulak olacak. Herkes işe kavuşacak işsiz kimse kalmıyacak devlet herkesin çocuğunu ilk okuldan en yüksek okula kadar bedava okutacak. Kaleminden defterinden yiyim ve giyimine kadar her şeyi devlet karşılayacaktır. Herkes yeterince toprak, toprakta çalışmıyanlar çalıştırları meslekte yetecek kadar aylık gelir hastalığında hastanede herkese devlet bakacak. Köylerde kooperatifler kurarak köylünün yetiştirdiği malları satın alacak köylünün mahsulü soğuktan yağmurdan ya da herhangi bir sebepten yetişmezse devlet o köylünün sarf ettiği paranın ve emeğin karşılığını verecek.

Velhasıl millet rahat bir ohhah diyecek artık.

Ben anlatırken hep iyi iyi çok iyi diyorlardı. Pekiyi dediler devlet toprağı nerden getirecek çocukları okutmak için parayı nerden alacak. O zaman emekçi partinin millet vekilleri kanun çıkartacak. Kanuna göre toprak ağalarının beşyüz dönümden fazla toprağını bu toprağı işleyecek köylüye verecek. Toprağı olmayıp da çok zengin olanlar artık banka açamıyacak. Bankalar devletin ocağı ve bankalardan kazanılan paranın hesabını kimse bilmez. İhracat ithalât yapanlar artık ithalât ihracat yapamıyacaklar. Sigortacılar da sigortacılık yapamıyacaklar. Hani şu yangın, hayat, ölüm sigortaları. Onlar da devletin olacak. Sigortalardan da kazanılan para bankalarındaki kadar çoktur.

Çok iyi amma komünistlik diyorlar bunlara.

İşte size anlattım. Neyi komünistlik bunun. Bunda bizim için zararlı bir şey var mı?

Yookk. Yalnız zenginlere var.

Hayır zenginlere de olmayan. Zenginler çok zenginken zenginlikleri iniyor. Onlar hâlâ zengin. Fakirleşeler ne çıkar birazcık. Otuz iki milyon fakir perişan iken bu yarım milyon zengin çok zengin milyoner idi.

Evet çok haklısın dediler. Biz de bundan böyle emekçi partisine oyuymuzu vereceğiz.

O zamana kadar unutturunuz dedim.

Öfkeli bir şekilde:

Unutmuyacağız.

Zengin partisinden bu çektiğimizi çocuklarımızın çektiklerini fitil fitil burunlarından getireceğiz. Onların çocukları şimdi hazıra konucu ve yiyci. Ama biliyoruz ki babalarının sömürücü olması çocuklarını sorumlu kılmaz. Hiç hıncımız olmayacak çocuklarına. Onlar bizim ortamızda eğitilecekler.

Yanlarından ayrıldığımızda çok müsterihim. Hiç olmasa saflarına katılmalarını sağladım.







## YOLSUZLUK

Köylü Kadın Usluer

Ereğli'ye bağlı Kurtviran belediyesi için emir geldi. İreis Memet Altındaş Ereğli'de marangoz iken iç işleri bakanının pusulası veya mektubutyanan gurtviran köyüne ireis oldu.

Yeni belediye inşası için Angaradan planı puroscesi geldi. Gırk yedi bin lira keşif bedeli gonmuş. Bunun açık ihaleyle yahut gazete ilanıyla yapılması ilazım iken doğrudan doğruya iki ehliyetsiz iki garnesiz ustaya bazarlık usulüyle kırkyedi bin liraya keşif bedeli fiyatıyan ustalara bazarlık usulüyle virilmiştir.

Bu belediyenin yitkisi altında mıdır değil midir?

Belediyenin ganunlarına göre bu altıyüz liradan fazla bazarlık usulüyle viremez. Nasıl oldu da be-

lediye kazete ilansız ve ihalesiz bu iki ustaya viridi.

Virilen ustaların ehliyeti garnesöylesinler bakalım. Bu nasıl olurmuş bu görelim. Varımış disinler bakıyım. Gatiyen!

Teminatsız meminatsız nasıl iş.

Bunun bi ehlisine, mutahidine virilseydi devletin bunda istifadesi olmazmydı. Yazık değilmi devletin parasına. Bu kırküş bin lira si var mıymış, varımıymış da virmiş gırk bin liraya düşmez miydi? Devlet burda öldürülüyor. Millet virgi viriyor devlete milleti düşünen kim.

Adam marongoz dükkânı açmış dezgâh gurmuş. Sen gel diki ireis olacan Gurtvirana gabat dükkânını dezgahını.

Bu nasıl demokrasi seçimi? Teminatsız meminatsız bu nasıl ihale. Kitabına uydurmak değilde nedir bu iş.

## VARDIR

Ali Vatandaş

Kenarında dağlar vardır sıra sıra  
Ovalar uzanır eteklerinde  
Ve bunların yanı sıra kokarlar  
Çiçekler arıların peteklerinde  
Üç tarafında görebilirsin denizi  
İçinde eksilen balıklar oynar  
Kimse bilmez nasıl geçer günlerini  
Göller vardır, nehirler vardır  
Akşam olmadan renkleri koyulaşan  
Ve madenleri vardır altında  
Şehitleriyle karışan  
Fabrikaları vardır, az da olsa çalışanı  
Tesisleri vardır üssü vardır  
Ve bütün okullarında  
Atasının büstü vardır.

## Memiş

Babam

Adıma Memiş demiş

Beş yaşındaymışım Koreye gittimde

Aslan demişler orda babama

Destan demişler orda babama

İşte böyle kardeşim

Ben Memiş

Babam Korede

Amerikan dostluğuna

Miras olsun demiş

Mezarını vermiş

Anam künyeyi aldığında

Çiçeği burnundaymış

Veremden ölmüş

Siz beni bilemezsiniz

Çünkü ben, ben bile bilememişim

Savaşta Mehmetçik derler adıma heyy!

Şehit olup ölmesini bilmişim

Fakat bir türlü gülmesini bilmemişim ben

Barışta beş kâğıda pamuk toplayan

Memişim ben

Elim

Silâh tutar

Saban tutar

Çapa tutar

Kalem tutmaz

Kitap tutmaz

Çatal tutmaz

Neden?

Bilememişim

Alnıma yazmışlar kara yazıyı

Bellemişim ben

Bak işte benim

Kardeşim

Mehmedim ben Memişim ben

Sonra dört senede bir sıra gelir

Vatandaş olurum oyy!

Oy atar, of çekerim

Aaa..

Sen beni tanımadın mı bak şekerim

İpliğimi çekip de

Ayağımı pabuçsuz

Elimi çatlamış görüp

Gülme

Glin otur harman otur güzelim

İş başa düşer olur

Şalvar ayağa

İşte o zaman gör sen beni

Tüm güçlükleri nasıl da aşarım

Kırkbin löyde kırkbinlerce konduda

Kırkbinlerceyim

Ben varım, ben yaşarım

KARA ÇOR

## İmece

Aylık dergi  
Abone olunuz,  
abone bulunuz.

İlan — 4

## Ant

dergi okuyunuz,  
okutunuz.  
Haftalık topluncu

İlan — 5



# iç olaylar

## BİR SOVYET TEKNİSYEN HEYETİ ANKARA'YA GELDİ

Yüri Kalansnikof başkanlığında ki 14 kişilik bir Sovyet teknisyenler heyeti, Sovyetlerin Türkiye'de kuracakları üçüncü Demir-Çelik Fabrikasıyla ilgili görüşmelerde bulunmak, şartları tesbit ve anlaşmayı imzalamak için Ankara'ya gelmiştir.

Sovyetlerin satın alacakları mal karşılığında kuracakları demir-çelik fabrikasıyla ilgili görüşmelere başlanmıştır.

—oO—

## HAZİNE ARAZİSİNİ KÖYLÜLER İŞÇİ AĞIR ETTİ

Ceyha'nın Mercan köyünden üçyüz kadar köylü öteden beri Arif Yaltrın'ın sürdüğü binyüz yetmiş dekarlık araziyi işgal etmiştir.

Köylüler ele geçirdikleri araziye buğday ekmeğe girişmiştir. Ancak Ceyhan'ın çiftçilerinden Arif Yaltrın, araziyi uzun süredir işlettiğini öne sürerek adamlarını toplayıp köylülerin araziye ekmesine engel olmuştur.

Olaya jandarma el attığından Arif Yaltrın'ın adamları ile köylüler arasında çıkmış muhtemel tabanca çatışma önlenmiştir.

Köylüler arazinin hazineye ait olduğunu savunmaktadır.

—oO—

## TOPRAK KAVGASINDA BİR KİŞİ ÖLDÜ

Bismil'in Benli köyünde tarla anlaşmazlığı onbeş kişinin taş, sopa ve av tüfekleri ile birbirlerine girmelerine sebep olmuştur.

Arbedede Bedrettin Uzunyer adına bir genç ölmüştür.

Elebaş olarak jandarma tarafından yakalanan yedi kişi adalete teslim edilmiştir.

—oO—

## ARAZİ YÜZÜNDEN SİLAHLI ÇATIŞMA OLDU

Urfa'nın Birecik ilçesinin Ekenek köyünde arazi anlaşmazlığı yüzünden Yılmaz aileleri arasında kanlı bir çatışma olmuştur.

Altmış yaşlarında Emine Yılmaz ölmüş, İsmail, Hasan, Fetih ve Mahmut Yılmaz ağır surette yaralanmıştır.

Nuh, Mahmut, Hamo, İbrahim ve Mehmet Yılmaz tutuklanmıştır.

—oO—

## AMERİKA'DAN İTHAL EDİLEN PİRİNÇLER KURTULU ÇIKTI

Amerika'dan aldığımız pirinçlerin kurtulduğu meydana çıkmıştır. Pirinçler dezenfektöye tabi tutularak piyasaya çıkarılmak isteniyorsa da bazı resmi kuruluşlar bunu engellemeye çalışmaktadır.

Tüccarlar pirinçlerin elden çıkmasını karşısında endişe etmektedirler.

## TOHMLUK BUĞDAY KARABORSADA

Güz ekimi geçmesine rağmen köylünün tohumluk buğday ihtiyacı giderilememiş olup köylerde tohumluk buğday karaborsa satılmaktadır.

Tüccarlar tohumluk buğday sıkıntısı çeken yerleri tesbit ederek Altunova buğdaylarını sıkıntı çekilen yerlerdeki köylülere karaborsa fiyatla satmaya başlamışlardır.

Olaya ilgili yetkililer karaborsanın önlenmesi için ellerinde kanuni mevzuat olmadığını açıklamışlardır.

—oO—

## DOKUZ ZEYTİNYAĞI SANİĞİ TÜCCAR AĞIR CEZAYA VERİLDİ

Zeytinyağına makina yağı karıştırıp İtalya'ya sevk eden dokuz tüccar ağır cezada yargılanacaktır. Bilindiği gibi dokuz sanıktan üçü halen ceza evinde bulunmaktadır.

Zeytinyağına makina yağı karıştıran tüccarlar hakkında üç yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası istenmektedir.

—oO—

## NATO SAVASTA TÜRKİYE'Yİ DÜŞMANA TERK EDECEK

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Amerika'ya şiddetle çatarak şunları söylemiştir:

«İkinci kurtuluş mücadelesi başlamıştır. Düşman Amerika'dır. Amerika geldiği yoldan gidecektir. Pasif direnme kampanyasına hız verilecektir. Yurdumuzda görevli her Amerikalıyı gittiğe daralan kin ve nefret çemberi içine alacağız. Bu çember gittiğe daralacaktır. Tıpkı bir akrebin etrafındaki ateş çemberi gibi.

NATO'nun ikili anlaşmalarının güvenliğimize hiç bir hizmeti yoktur. Tersine biz bu ittifakın içinde kaldıkça güvenliğimiz tehlikede olacaktır.

Türkiye'de yapılan NATO tatbikatlarının hep çıkartma tatbikati oluşu, oyalama savaşlarından sonra Türkiye'nin düşmana bırakılacağını ve sonradan kurtarılacağını teyid etmektedir.

—oO—

## ALTMİŞ ÖĞRENCİ AMERİKAN SÜT TOZUNDAN ZEHİRLENDİ

Ödemiş ilçesinin Bozdağ köyü ilk okulunda okuyan 60 öğrenci içtikleri Amerikan süt tozundan zehirlenmiştir.

Zehirlenen öğrencilerden 45'inin miğdesi yıkanmış olup altı öğrencinin durumu çok ağırdır.

## YAĞ SANİĞİ GOMEL KARDEŞLERİN KAÇTIĞI SANILYOR

Zeytin yağına makina yağı karıştıran Gomel kardeşler polis in aramasına rağmen bulunamamıştır. Nerede oldukları bilinmeyen Reşat ve Sami Gomel kardeşler ile Zikna Kollektif Şirketi yetkililerinin yurt dışına kaçtığı sanılmaktadır.

—oO—

## İŞ KANUNUNUN İPTALI İSTENDİ

Türkiye İşçi Partisi, 931 sayılı İş Kanununun iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

T.İ.P. «Kanunun sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmaz niteliğini ve emeği ile geçinen işçileri, patronun emrinde dilediği gibi kullanıp dilediği zaman atabileceği bir araç haline getirdiğini» öne sürerek kanunun iptalini istemiştir.

—oO—

## BAŞLIK PARASINI BULAMIYAN GENÇ İNTİHAR ETTİ

Niğde'nin Taşpınar köyünde 25 yaşında Mustafa Kocaoğlu, A. Z. adlı sevgilisini babasından istemiyordu. Kızın babası kız için on bin lira başlık istemiştir. On bin lirayı bulamıyarak teessüre kapılan Mustafa Kocaoğlu intihar etmiştir.

—oO—

## DOKSANLIK NINE İLE TORUNLARI BOĞULDU

İzmir'in Yeni köyünde sıkıştırılmış pamuk yığınları arasında yatan 90 yaşlarında bir nine ile iki torunu gece uyurlarken dağılan pamukların altında kalarak boğulmuşlardır.

—oO—

90 yaşındaki Molla Sevik ile 18 yaşındaki torunu Hafize ve 14 yaşındaki Şaban'ın cesetleri pamuk yığınları arasından çıkarılmıştır.

Olay köyü mateme boğmuştur.

—oO—

## OTUZ BİN İŞÇİYE İKİ DOKTOR DÜŞÜYOR

Sivas'ta Sosyal Sigortalar Hastanesinde halen iki doktor görev yapmaktadır. İki doktor günde beşyüz hasta işçiye bakmak zorunda kalmıştır.

Bu nedenle şikâyetler hat bir safhaya gelmiştir.

—oO—

## BİR ASKER KOMÜNİZM PROPAGANDASI YAPTIĞI İDDİASI İLE TUTUKLANDI

Diyarbakır'da askerlik görevini yapmakta olan Osman İlhan adında Sivaslı bir er, Sivas'ta izinli bulunduğu bir sırada komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla tutuklanmıştır.

Osman İlhan adındaki er, Din Adamları Derneğinde imamlarla konuşurken «Komünizmin emekçi ve köylülerin örgütlenecek burjuva iktidarını zorla ele geçirmeleri» demek olduğunu, «gayri ahlâki bir yönü bulunmadığını» söylediği ileri sürülerek savcılığa ihbarda bulunulmuştur.

Osman İlhan'ın duruşması tutuklu olarak yürütülecektir.

## DÖRT BİN GECEKONU YIKILACAK

Eskişehir'de dört bin gecekondu yıkılmasına karar verilmiştir. Öğrenildiğine göre bu bölgede İmar ve İskân Kanununa aykırı olarak beş bin gecekondu bulunmaktadır. Buralarda şehre akın eden köylüler oturmaktadır.

—oO—

## BİR KÖYÜN 253 AİLE BAŞKANI ADLIYEDE

Bursa'da Yenişehir'in Koyunhisar köyünde 253 aile başkanı, oturdukları toprakların kendilerine ait olmadığını iddiasıyla mahkemeye verilmişlerdir.

Bulgaristan'dan göçmen olarak gelen köylüler 99 yıl önce Osmanlı Devleti yetkilileri tarafından bu topraklara yerleştirilmişlerdir.

Mahrükâzâdeler adında bir aile köylüleri mahkemeye vermiştir. Davaya 22 yıldan beri sürmektedir. Köylüler davayı iki kez kazanmıştır. Ancak Temyiz Mahkemesi kararlarını bozmuştur. Duruşmada on yargıcı değişmiştir. 259 haneli ve 1044 nüfuslu Koyunhisar köyünde bu yüzden mahkemeye verilmemiş tek kimse kalmamıştır.

—oO—

## T.İ.P. ÖZEL OKULLARIN DEVLETLEŞTİRİLMESİ İÇİN KANUN TEKLİFİ HAZIRLIYOR

Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezince yayınlanan bir bildiriye, özel yüksek okulların Anayasa ve devlet plânlamasına aykırı olduğu ileri sürülmekte ve T.İ.P. Meclis Grubunun bu okulların devletleştirilmesi için bir kanun teklifi hazırlanmakta olduğu ifade edilmektedir.

Bildiriye, özel yüksek okullar kurulmasını öngören kanunun Anayasasının 12 ve 120 nci maddelerine aykırı olduğu belirtilmekte ve bu konuda şöyle denilmektedir:

«Anayasasının 120 nci maddesi «Üniversiteler, ancak devlet eliyle kurulur» der, ama amaçlarıyla birer üniversite ya da fakülte niteliğinde olan özel yüksek okullar, özel kişiler tarafından kurulmuş, birinci amacı (ticaret) olan ve Anayasasının bu maddesiyle çelişen kurumlardır.

Anayasasının 12 nci maddesinde ise (Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz) denilmektedir. Her yıl, binlerce lise mezunu genç, üniversiteye giriş sınavlarını kazanamamakta ve yüksek bir ücreti ödeyebilecek durumda olanlar özel okullara girebilmektedirler. Bu bir imtiyazdır ve Anayasasının vatandaş için tanıdığı fırsat ve imkân eşitlikleri ilkelerine de aykırı düşmektedir.»



## Russel Divanı Sanık Dinliyor

Roskil'de toplanan Russel Divanı, Amerikalı harp suçlularını yargılamaktadır.

Mahkemede Amerikalı tanıklar dinlenmiştir. Tanıklardan Tuck, 33. üncü piyadede görev almıştır.

Tuck: «Vietnamlı tutuklulara şahsen işkence yapmadım. Ancak Vietnamlı bir tutuklunun bütün vücudu bıçak darbeleriyle delik deşik edilmiş ve 24 saat süre ile dikenli tellerden yapılmış bir kafes içinde hapsedilmiştir. Dikenli teller, tutuklunun hareket ettikçe vücudunu yırtıyordu. Bunları gözlerimle gördüm.» demıştır. Tuck şunları da ilave etmiştir. «Helikopterde yolculuk ediyordum. Helikopterde iki Vietnamlı tutuklu daha vardı. Bir Amerikalı makineli tüfek nişancısı tutuklulardan birinin güldüğünü sanarak helikopterden boşluğa yuvarlandığını gözlerimle gördüm.»

Vietnam'daki Amerikan ordusunda ırk ayırımı da yapıldığı açıklanmış olup 117 beyaz Amerikalıya karşı 150 zenci Amerikalı Vietnam savaşında görev aldığı öğrenilmiştir. Keşif erleri özellikle zenci erlerden seçilmektedir.

Amerikalı askerler her Vietnam köyü baskınında «DELİLİK DALGASI» yaşamaktadırlar. Baskından sonra köyden çıkan Amerikalı askerler köyde tek canlı bırakmamaktadırlar.

Diğer tanıklardan Vietnam'da dövüşmüş 23 yaşında Peter Martin işkence aletlerini saymıştır. Yumruk, dinoma vasıtasıyla elektrik işkencesi, tırnakların içine bambu kamışı batırmaktır. Amerikalı bu ifadem Amerika'da başma neler getirir «bilmiyorum.» demek zorunluğunu duymuştur.

## BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇİN HALK CUMHURİYETİNİ ÜYELİĞE KABUL ETMİYOR

Çin'in üyeliği Genel Kurul'da tartışılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Çin Halk Cumhuriyeti'ni kabule yanaşmamaktadır. Arnavutluk temsilcisi Halim Budo, bu davranışı «Amerika'nın bir saldırı hazırlığı» şeklinde yorumlayarak böylesi bir kararın bir utanç belgesi olacağını açıklamıştır.

## YUNANİSTAN'DA ON BİN KİŞİ DAHA TUTUKLANDI

Yunan askerî cuntta rejimi kurduğu faşizme karşı olan on bin Yunanlıya daha tutuklanmıştır.

Tutuklananlar demokratik güçleri kapsamaktadır. Yunanistan'ın Folegandos adası ulusal güçlerin hap-pis damı haline getirilmiştir.

## AMERİKALI BAŞKAN JOHNSON'UN KIZI ESKİ SEVGİLİSİNİ DÜĞÜNE ÇAĞIRDI

Johnson'un kızı, eski sevgilisi sinema oyuncusu George Hamilton'u beyaz sarayda yapılan düğüne çağırıştır.

Sinema oyuncusu genç adam, Johnson'un kızının bu davetini kabul etmemiştir.



Amerika'yı protesto

## VIETNAM'A SAVAŞA GÖNDERİLEN AMERİKALI ASKER KENDİNİ YAKTI

Genç bir Amerikalı havacı asker, Johnson mezalimine alet olmak yerine kendini yakmıştır.

24 yaşındaki Amerikalı asker James Thorn tepeye çıkıp bir teneke benzini üzerine dökerek ateşlemiştir.

Amerikalı askerın çığlıkları tepenin eteklerinde bulunan köylülere izlenmiştir.

## FİLİPİNLER'DEKİ SEÇİMDE YÜZ YEDİ KİŞİ ÖLDÜ

Filipinler'deki seçim bir harp havası içinde sonuçlanmıştır. Amerika'nın desteklediği parti, Amerikan doları ve mermisiyle seçimi zorla kazanmıştır. Seçimi kazanan partilerin adayları katiller kiralamışlardır. Ölenler arasında on kadar sosyalist muhalif parti adayları da bulunmaktadır.

## AMERİKA'DA ASKER KAÇAĞI ARTTI

Amerikalı askerler Vietnam savaşına katılmak yerine askerden kaçmayı seçmektedirler. Askerler Johnson'un, caniyane, insanlık dışı barbarlıklarının aleti olmak istemiyorlar. Vietnam'ın bağımsızlık isteyen fukara bir millet olduğunu gören Amerikalı askerler, ekonomilerinin ayakta durmasını bağımsızlık isteyen milletleri öldürmek olmadığını Japon televizyonuyla haber vermişlerdir.

# dış olaylar

## AMERİKALI UÇAKLARI KUZEY VIETNAM BAŞKENTİNİ BOMBALADI

Amerikan uçakları, sabahın erken saatlerinde Vietnam başkenti Hanoi üzerine ardı ardına aynklar

## SOVYETLER'İN AKDENİZ'DEKİ KUVVETLERİ YÜZDE BİN ARTTI

Son üç yıl zarfında Akdeniz'deki Sovyet deniz kuvvetleri yüzde bin artmış. Bu haberi veren Amerikalılar, Sovyet kuvvetlerinin bu artış karşısında endişe ettiklerini gizlememektedirler. Nitekim NATO'nun Güney Avrupa'daki kuvvetleri başkomutanı bir beyanat vererek, «biz ön kapıyı bekleyen Ruslar, Avrupa'ya arka kapıdan girmektedirler» demıştır.

## AMERİKALI ZENCİLER 1 NİSANDA WASHINGTON'A YÜRÜYECEKLER

Dr. Martin Luther King Jr. zencilere garantili gelir ve iş sağlanması için ülkenin «fakir ve terk edilmiş vatandaşları ile gelecek ilkbaharda Washington'a yürüyeceğini ve bu kimselere belli bir teminat verilip harekete geçilinceye kadar nümayişçilerin Washington'da oturacağını» söylemiştir...

Bu gösterinin bir günlük bir mesele olmayacağını, aylarca sürebileceğini ifade eden King, gösteriye binlerce kişinin katılacağını belirtmiştir. Hazırlanan plânlar gösteriye bir nisanında başlamasını öngörmektedir. Bu gösteri, «içinde bulunan iki savaş için de muharebe alanı olabilecektir» bu savaşlar barış için savaş ve herkese iş verilmesi için savaştır.

Vietnam'da barışın kurulması ile zenci meselelerinin yakın ilişkisi olduğuna inandığını söyleyen King, Vietnam savaşını protesto eden grupların da kendilerini desteklemelerinin istediğini söylemiştir.

## ÇATIŞTILAR

Amerika'nın çeşitli şehirlerinde birden başlayan «Celbi durdurma haftası» dolayısı ile New Hempshire'nin Manchester şehrinde göstericiler polise çatışmış, Wisconsin'in Madison şehrinde de gençler celp kâğıtlarını yakmışlardır. Başka şehirlerde de gösteriler düzenlenmiştir.

Vietnam'daki savaşa muhalif Amerikalılar birçok şehirde askerlik şubeleri önünde genellikle patirtisiz gösteriler yapmışlardır.

Gösterileri, kadınların barış için grevi, demokratik cemiyet için öğrenci birliği ve mukavemet gibi teşkilâtlar hazırlamaktadır.

Çıkabilecek herhangi bir olaya karşı koymak için 1500 polise ek görev verilmiştir.

yaparak sivil halkı bombalamıştır. Alçak uçaklarla kadın ve çocuklar makineli tüfeklerle taranmıştır.

Çok sayıda kadın ve çocuk öldürüldüğü bildirilmektedir.

## AMERİKA ÜSLERİNE 2 MİLYAR DOLAR HARCAYACAK

Amerikan Senatosu, az gelişmiş ülkelerdeki üslerine 2 milyar 142 milyon dolar harcamayı kabul etmiştir.

Johnson yönetiminin bu üslere harcama hedefi, üslerin bulunduğu ülkeleri atom sahası yapmaktır.

Bir nükleer savaş halinde, Amerikan üslerinin bulunduğu bu ülkeler atomla bombalanacak ilk ülkeler olacaktır.

## GUEVARA'NIN HÂTİRATI OKUNUYOR

İhtilâlcî Che Guevara, Boliviya birlikleri tarafından bir çete savaşında öldürülmüştür.

Che Guevara 45 yaşında olup Küba ihtilâlinde Fidel Kastro ile yan yana çarpışmış ve Küba'daki komprador burjuva sınıfını devirerek Küba'da işçi-köylü öncülüğünde bir halk yönetimi kurulmasında da büyük rolü olmuştur.

Che Guevara, Küba'da kurulan Halk Cephesinde Savunma Bakanlığı teklifini reddederek «Küba'da görevim bitmiştir. Görevi, başka bir sömürülen ülkede alacağım» demıştır.

Fransız yazarı Regis Debray'ın duruşmasında Guevara'nın hatıratı okunacağı Boliviya Askerî Mahkemesince açıklanmıştır.



# Defol be !..

## Amerika'nın 6. Filosu İzmir'e Demir Attı

Amerika'nın 6 ncı filosu İzmir'de demir atmıştır. Filoda bulunan Amerikalı erler aylardır açık denizde seyrediyorlardı. Filo, Amerikalı askerlerin Türk kız ve kadınlarıyla gönül eğlendirmeleri nedeniyle İzmir'de kalmak istemiştir.

Amerika'nın, Türk kız ve kadınlarını askerinin cinsel aleti yerine koymak istemesi İzmir'de tepki ile karşılanmıştır.

Olaylar sırasında belediye meclisi üyesi bir Adalet Partili üç arkadaşıyla birlikte gençlere «Bunlar komünist, bunları dinlemeyin» diye bağırıştır. Bir gurup gencin Adalet Partilinin üzerine yürümesi üzerine olaylar büyümüştür. Bir süre tartaklanan Adalet Partili şahıs gençlerin elinden güçlükle kurtulmuş ve Kordon'daki bir lokantaya sığınarak bir süre dışarıya çıkmamıştır.

### JOHNSON'UN ÖZEL TEMSİLCİSİNİN UÇAĞI PİSTE İNİŞ YAPAMADI

Johnson'un evrensel alanda işlediği cinayetler, Türkiye'ye aktarılmaya çalışılmaktadır. Ankara'dan Atina'ya, Atina'dan Ankara'ya mekik dokuyan Johnson'un özel temsilcisi Cyrus Vance, ilk gelişinde Türkiye'ye gençler tarafından sokulmamıştır. Cyrus Vance'nin uçağının ineceği piste yatan binlerce genç öğrenci polisler tarafından coplanmıştır.

### AMERİKA VE NATO LÂNETLENDİ

Ege yüksek öğrenci gençliği, Yunanistan'ın denize döküldüğü yerde Kıbrıs olaylarını protesto etmişlerdir. Binlerce gencin katıldığı miting muhteşem olmuş, Amerika'nın ve NATO'nun Kıbrıs olaylarındaki tutumu lanetlenmiştir.

Yunan Cuntası askerlerinin Kıbrıs'taki mezalimi ve Amerika'nın ve NATO'nun bu mezalimden yana taraf tutması miting boyunca protesto edilip gençler «Amerika Yuh! NATO Yuh! Yunan Yuh!» diye bağırışlardır.

Amerikan konsolosluğu miting sırasında polislerce korunmuştur.



Aydın işçi, köylü devrimyapacak  
Amerika bize, amerika bize  
Selâm duracak

Tanklarıyla toplarıyla gelseler dahi  
Sosyalist olacak türk'ün ülkesi

İzmir'de öğrenciler Amerikalı erlerin karaya çıkmasını önlemek amacıyla sahil boyunca toplam fiilo mensuplarını yuhalamışlardır. Gençlerin bu hareketi kamu oyunca ulusal hareket olarak desteklenmiştir.

Ayrıca Ege yüksek öğrenim gençliği İzmir'de Cumhuriyet alanında «haysiyet ve namus» mitingi yapmışlardır. Haysiyet ve namus mitinginden sonra gençler yürüyüşe geçmişlerdir. Bu arada gençler tarafından Amerikalılara ait bir aracın camları kırılmış ve bütün kumpanyasındaki Amerikan bayrağı parçalanmıştır.

Olayların büyümesine Adalet Partili şahsın «komünistleri dinlemeyin» sözleri sebep olmuş ve gençler «kahrolsun Amerikan uşakları» diye tempo tutmaya başlamışlardır.

Miting boyunca gençlerin ellerinde taşıdıkları filâmalarda «özgür-tüğümüzü Amerikan dolarına tercih etmiyelim, Johnson'un sığırı, kendi mer'anda otla, gideceksiniz süllükler emdiğiniz kan yeter» ibareleri bulunuyordu.

Polisler tarafından on kadar öğrenci yaralanmış, bir çoğu da yerlerde sürüklenmiştir. Ulusal hareketleri coplarla bastırmağa kalkan polislerin davranışları nefretle izlenmiştir.

### AMERİKALI AİLELERİN TÜRKİYE'DEN NAKLİ İÇİN HAZIRLIK YAPILIYOR

Savaş vukuunda Amerikan aileleri Türkiye'den nakledilecektir. Türkiye'de Amerikalılara alt üsler var. Bu üsler Türkiye'nin kontrolü dışında. Amerika Türkiye'deki üslerinden kaldırdığı uçaklarla çıkartılmaktadır. Johnson, Amerika'nın çıkarları uğruna NATO'nun bataklığına saplanmasına razı. NATO adına Türkiye'deki üslerden kalkıp dolaşan uçaklarda atom bombası bulunduğu söylentileri dolaşiyor. Savaş halinde, Türkiye'nin nükleer halk tarafından yuhalanmıştır.

savaş alanı olacağı hesaplanmaktadır. Johnson hükümeti bu nedenle Türkiye'deki Amerikalı aileleri nakletmek için hazırlık yapmaktadır.

### AMERİKALI ALTINCI FİLOSU İSTANBUL'DA DEMİR ATTI

İzmir'de karaya çıkamayan Amerikan 6 ncı filosu bu kez İstanbul'da demir atmıştır. Filo mensupları bu Amerikalı askerler İstanbul'da kaldığı süre içinde yedi suç işlemişlerdir. Cinsel açlığını gidermek için bir genç kıza ve annesine elle bulunduğu söylentileri dolaşıyor. sarkıntılık eden Amerikalı erler